Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 119 (7259). ● 21 июнь, 1980 йил ◆ ● ШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИ ИЗИДАН

Келес жунни қайта ишлаш фабрикаси коллективи самарадорлик ва сифат беш йиллиги йилларида ҳар қачонгидан ҳам баракали меҳнат қиляпти. Ишлаб чиқаришни пухта ташкил этиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишчи-хизматчиларнинг унумли ишлаши учун қулай шароитларни яратиб бериш, мавжуд асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланиш муваффақиятлар омили бўлмоқда. Шунинг учун ҳам коллектив яқинда катта меҳнат ғалабасини қўлга киритиб, маҳсулот реализация қилиш бўйича беш йиллик плани муваффақиятли бажарилганлиги ҳақида ғалаба рапорти берган эди.

Шу кунларда оширилган мажбурият ҳисобига ишлаётган коллектив беш йилликда назарда тутилганига қўшимча 1 миллион 200 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди.

Фабрика коллективи шу кунларда зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқда. Қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш ва хўжалик йилини юксак меҳнат кўрсаткичлари билан якунлаш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтармоқда. Ишчилар москваликларнинг йиллик планни Улуғ Октябрнинг 63 йиллигигача бажариш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватладилар ва шундай юксак маррани эгаллаш учун қизғин кураш бошлаб юбордилар.

Ҳ. МАҲКАМОВ,
«Шонли меҳнат» газетасининг ходими.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомоли комитети давлатга мева ва сабзавот маҳсулотлари ҳамда картошка сотиш юзасидан область районлари, колхозлари ва совхозлари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 11 июнгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районига** (район партия комитетининг секретари Р. Қ. Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси Х. А. Аҳмедов, район комсомол комитетининг секретари Р. Низомов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети раиси С. Исмоилов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Ж. Х. Ҳайдаров, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори Э. Х. Халилов ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 33,5 процент, картошка планини 1,9 процент, ҳўл мева планини 9,8 процент бажардилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Коммунистик районига** (район партия комитетининг секретари А. П. Алимов, район ижроия комитети раиси Н. И. Цой, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети раиси И. И. Султонова, район комсомол комитетининг секретари О. А. Толипов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Ш. Ф. Эрназаров, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори М. У. Саидазимов ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 6,2 процент бажардилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районидаги «Қорасув» совхозига** (директори Р. Альбеков, партия комитетининг секретари Т. Мусаев, ишчилар комитетининг раиси С. Нишонов, бош агроном О. Маҳмуджонов ўртоқлар) берилди. Бу совхоз ишчилари давлатга сабзавот маҳсулотлари топшириш йиллик планини 44,8 процент, картошка планини 26,7 процент, ҳўл мева планини 101 процент бажардилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент районидаги Навоий номли колхозга** (раиси Н. Боймуҳамедов, партия комитетининг секретари Т. Алимов, касаба союз комитетининг раиси М. Шералиева, комсомол комитетининг секретари Т. Деҳқонбоев, бош агроном А. Нишонов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз аъзолари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 58,2 процент, картошка планини 3,4 процент бажардилар.

Область план бўлимига мусобақа илғорларига сотиш учун Калинин районига, Коммунистик районига, Калинин районидаги «Қорасув» совхозига, Тошкент районидаги Навоий номли колхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети аҳолидан ортиқча гўшт, сут ва тухум харид қилишни кўпайтириш ва бу ишни уюштиришни яхшилаш юзасидан районлар, қишлоқ ҳамда посёлка Советлари ва йиғувчилар ўртасида ўтказилаётган мусобақанинг 1 июнгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Оҳангарон районига** (район партия комитетининг секретари К. И. Икромов, район ижроия комитети раиси А. Қ. Қосимов, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори Ю. Сулаймонов, район матлубот жамияти раиси Р. И. Икромова, бўрдоқичилик пункти директори С. И. Цой, аҳолидан ортиқча сут харид қилиш инспектори Н. Крутская ўртоқлар) берилди. Бу районда апрель ва май ойларида аҳолидан ортиқча гўшт қабул қилиш беш ойлик топшириққа нисбатан 6 процент, сут 77,5 процент, тухум 46 процент ўсди. Аҳолидан сут харид қилиш беш ойлик топшириғи 127 процент, тухум—111,4 процент ва гўшт 40 процент бажарилди. Бу ўтган йилдагидан анча кўпдир.

Байроқ Пискент районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент районидаги халқ депутатлари Калинин қишлоқ Советига** (раиси ўртоқ М. Пўлатова) берилди. Бу қишлоқ Советида апрель ва май ойларида аҳолидан ортиқча сут қабул қилиш беш ойлик топшириққа нисбатан 118,7 процент ўсди. Беш ойлик топшириқ эса гўшт харид қилиш бўйича 110 процент, сут харид қилиш бўйича 172 процент бажарилди.

Байроқ Бўка районидаги халқ депутатлари Ленин қишлоқ Советидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи **Паркент районидаги халқ депутатлари Паркент қишлоқ Советига** (раиси ўртоқ Т. Холматов) берилди. Бу қишлоқ Советида апрель ва май ойларида аҳолидан ортиқча сут қабул қилиш беш ойлик топшириққа нисбатан 134,5 процент ўсди. Беш ойлик топшириқ эса сут харид қилиш бўйича 189 процент, гўшт харид қилиш бўйича 81 процент бажарилди.

Байроқ Пискент районидаги халқ депутатлари Оқтепа қишлоқ Советидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил вимпеллари қуйидаги илғор тайёрловчиларга берилди:

— гўшт тайёрлаш бўйича **Ғалаба район тайёрлов идораси директори ўртоқ И. Бакировга.** Бу тайёрлов идорасида апрель—май ойларида гўшт тайёрлаш беш ойлик топшириққа нисбатан 22 процент ўсди; **«Заготживпром»нинг Паркент қабул пункти мудири ўртоқ А. Ашировга.** Бу қабул пунктида апрель—май ойларида гўшт тайёрлаш беш ойлик топшириққа нисбатан 10,1 процент ўсди;

— сут тайёрлаш бўйича **Паркент районидаги Заркент қишлоқ Советининг сут йиғувчиси М. Нурматовага.** У беш ой давомида 52 тонна сут тайёрлаб, топшириқни 123,3 процент бажарган; **Оҳангарон районидаги Дўстлик қишлоқ Советининг сут тайёрловчиси** А. Исоқовга. У беш ой давомида 48 тонна сут тайёрлаб, топшириқни 116 процент бажарган;

— тухум тайёрлаш бўйича **Оққўрғон район тайёрлов идораси тайёрловчиси А. Мамедовга.** У апрель—май ойларида беш ойлик топшириққа нисбатан 60,5 процент ўсишни таъминлаган ва беш ойлик топшириқни 170 процент бажарган.

Паркент, Бўка ва Пискент районларида, Паркент районидаги Намданак қишлоқ Советида, Пискент районидаги Оқтепа қишлоқ Советида аҳолидан ортиқча чорва маҳсулотларини харид қилишда яхши натижаларга эришилаётганлиги қайд этилди.

Область план бўлимига мусобақа илғорларига сотиш учун Оҳангарон районига, Паркент районидаги халқ депутатлари Паркент қишлоқ Советига, Тошкент районидаги халқ депутатлари Калинин қишлоқ Советига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

Область молия бўлимига социалистик мусобақа ғолибларини мукофотлаш учун 200 сўм (ҳар бир вимпел учун 40 сўмдан) пул ажратиш топширилди.

Ғалаба районидаги Димитров номли колхознинг Мирза Маматмуродов бошлиқ бригадаси далаларида ғўза ёппасига гулга кирди. Суратда: бригада бошлиғи М. Маматмуродов сувчи М. Эшбоевга маслаҳат бераётир.

Ж. Тўраев фотолари.

ИЗЛАНИШ, ТАЖРИБА, САМАРА

САБЗАВОТЧИЛИКДА ИЛҒОР УСУЛЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

Изланганга толе ёр, дейдилар... Калинин районидаги «Хасково» совхози илгари иқтисодий камқувват, қолоқ хўжаликлардан ҳисобланар эди. 1975 йилда совхозга қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати Турғун Бекматов директор қилиб тайинланди. Янги директор совхоз активларига таянди. Тажрибакор деҳқонлар билан маслаҳатлашиб, фан-техника ютуқларига амал қилди. Олимлар билан ҳамкорликда иш олиб борди.

Ўтган тўрт йил давомида хўжаликнинг лабзи ҳалол деҳқонлари пландаги 33280 тонна ўрнига 38 минг тонна сабзавот сотдилар. Агар 1975 йилда ҳар гектаридан 220 центнердан сабзавот, 128 центнердан картошка олинган бўлса, ўтган йили сабзавотнинг ҳар гектаридан 315 центнердан, картошкадан 147 центнердан ҳосил олинди.

Кейинги тўрт йил ичида ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинадиган сут 1200 килограммга кўпайди. Ёки ҳар бош сигирдан 1975 йилдаги 2600 килограмм ўрнига 3800 килограммдан сут соғиб олинди.

Пиллачилик соҳасида эришилаётган ютуқлар ҳам қувончли бўлди. 1975 йилда давлатга 8,5 тоннадан ортиқ пилла сотилган бўлса, кейинги йилларда ўртача 17,5—21 тоннадан пилла сотилмоқда. Бу соҳада беш йиллик план бўйича белгиланган 61,5 тонна ўрнига 88 тонна сифатли «кумуш тола» етказиб берилди.

Қишлоқ хўжалигининг ҳаётий муҳим тармоғи — чорвачилик рентабелли тармоққа айланди. Совхоз экономикаси мустаҳкамланди. Кейинги уч йил давомида хўжалик йил якунлари бўйича область партия комитети, область ижроия комитети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди. 1977—1979 йиллар якунлари бўйича СССР озиқ-овқат саноати министрлигининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотларини олди. Партия ва ҳукумат томонидан берилган бу юксак баҳо совхоз меҳнатчиларини янги зафарларга чорламоқда. Бу ҳақда совхоз директори қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди:

— Қийинчиликлардан чўчимай, жон куйдириб, меҳнат қилган киши, албатта, мақсадига эришади. Партия йўлланмаси, қалб амри билан бу хўжаликка ишга келганимда аҳвол анча оғир эди. Давлатга картошка, сабзавот топшириш планлари турлари бўйича бажарилмас, пилла, гўшт, сут етиштириш ҳам талабга мутлақо жавоб бермасди. Совхоз давлатдан салкам 500 минг сўм қарздор бўлиб қолган экан. Биз партия комитетида маслаҳатлашиб, ишни кадрлар составини кўриб чиқишдан бошладик. Аҳмад Ортиқов, Эргаш Орзиев, Мурод Ҳамзаев, Собит Эшонқулов сингари омма билан ишлашда бой тажрибага эга бўлган, ташкилотчи, деҳқончиликнинг илмини яхши эгаллаган ўртоқлар бригадир, бўлим бошлиғи қилиб тайинланди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном А. А. Ханзадьянни бош агрономликка таклиф қилдик. Район партия комитетининг яқиндан берган ёрдами, совхоз партия ташкилотининг тинимсиз меҳнати натижасида коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги масъулияти оширилди. Бу тадбирлар ўзининг ижобий самарасини берди.

Биз ердан самарали фойдаланишга, деҳқончилик маданиятини оширишга қаратилган тадбирларни амалга оширишга астойдил киришдик. Сабзавотчиликда механизациядан унумли фойдаланишга қаратилган қатор тадбирлар жорий этилди. Карталар яхлитлаштирилди. Картошка, помидор, карам ва бошқа экинлар алоҳида-алоҳида участкаларга экила бошланди. Сабзавотчиликни ихтисослаштириш ва концентрациялаш туфайли сув ва бошқа ресурслардан фойдаланиш даражаси кескин ортди. Иш суръати ва сифати кўтарилди.

Аҳолига беғубор, ширин-шакар маҳсулот етказиб бериш мақсадида кўпроқ маҳаллий ўғитлардан фойдаланиш тадбирларини кўрмоқдамиз.

Маҳаллий ўғит ернинг ҳамиртуруши. У тупроқни юмшатади. Намни узоқ сақлайди. Маълумки, унинг таркибида ўсимликлар ҳаёти учун зарур бўлган ҳамма элементлар мавжуд. Бу микроэлементлар биронта минерал ўғитда учрамайди. Шунинг учун биз ҳар гектар ерга 50—60 тоннадан гўнг солишни қатъий қоида қилиб қўйдик. Минерал ўғит ўрнига кўплаб маҳаллий ўғит ишлатилиши натижасида табиийки, маҳсулот сифати тубдан яхшиланиб, ҳосилдорлик ортмоқда.

Ўз навбатида минерал ўғитларни сақлаш ва улардан фойдаланиш устидан қатъий назорат ўрнатилди.

Тупроқ унумдорлигини оширишда алмашлаб экишнинг роли катта. Бу соҳадаги ишлар ҳам тубдан яхшиланди. Бедазорлар кенгайтирилиб 240 гектарга етказилди. Бу экин эндиликда умумий ер майдонига нисбатан 25 процентни ташкил этади. Ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Ариқ-зовурлар вақтида сифатли тозаланмаслиги натижасида ерости сувлари кўтарилиб, анчагина майдонлар экиш учун яроқсиз аҳволга келиб қолганди. Бу камчиликка ҳам барҳам бердик. Шу ҳисобдан еримизга 30—40 гектар ер қўшилди. Бу соҳада, айниқса, совхознинг 3-бўлимида амалга оширилган ишлар яхши натижа берди. Бўлимда ер кўп-у, сув етарли эмас эди. Йилига аранг 1200—1300 тонна сабзавот, 200—400 тонна картошка етиштириларди. Бўлим территориясидаги «Дарҳат» ариғи реконструкция қилиниб, сув таъминоти тубдан яхшиланди. Ўтган йили бўлим деҳқонлари давлатга 700 тонна картошка, 3000 тоннадан зиёд сабзавот топширдилар.

Сабзавотчиликда уруғ танлаш ва сифатли кўчат тайёрлаш масаласига ҳам алоҳида эътибор бера бошладик. Чунки уруғда ҳам уруғ бор, бизга тегкани шу экан-да, деб, тўғри келганини экиш ярамайди.

Ҳозирги пайтда бизда помидорнинг «Волгоград — 5/95» элита нави, картошканинг эса «Приекульский», «Пермунес», «Огонёк», «Седов» навлари, карамнинг «Июнь эрта пишари», ўртаги «Тошкент-10», «Кечки судья» навлари экилмоқда.

Баҳор келиши билан очиқ далага чиқариб экиладиган кўчатлар, маълумки, парникда тайёрланади. Кўп йиллик кузатиш, тажрибалардан сўнг биз шундай хулосага келдик: кўчатларни ғиж-ғиж гўнгдан иборат тупроқда «эркалатиб» ўстирмаган маъқул. Худди шундай усулда тайёрланган кўчатлар касалга тез чалинади. Ўсиш ва ривожланишда бир мунча орқада қолади.

Шунинг учун биз кўчатларни чиниқтириб ўстирамиз. Бундай кўчатлар далага чиқариб экилгач, ҳар қандай шароитга мослашиб, бехато кўкариб, яхши авж олиб кетади.

Ҳар бир бригаданинг маҳсулот сотиш бўйича белгиланган топшириғи бор. Ана шу топшириқ ортиғи билан бажарилса, пландан ташқари сотилган маҳсулот қийматининг 50 проценти бригада аъзоларига мукофот тариқасида тақсимланади. Масалан, ўртоқ М. Мирхожиев бригадасида 12 киши ишлайди. Ўтган йили бу бригада давлатга ҳаммаси бўлиб 1250 тонна маҳсулот сотди. Маҳсулот реализация қилиш суммасини пландаги 117 минг сўм ўрнига 146 минг сўм қилиб бажарди. Натижада пландан ортиқча 29 минг сўм пулнинг 14,5 минг сўми бригада аъзоларига улар ишлаган меҳнат ҳақларининг ҳар бир сўмига қўшимча мукофот тариқасида берилди.

Совхоз бўйича ҳар йили 180—210 минг сўм пул ишчиларга устама мукофот тариқасида берилаётир.

Назаримда бошқа хўжаликларда ҳам қўлланилса арзийдиган тажрибаларимиз ҳам йўқ эмас. Ҳар йили февраль ойининг охири, март ойи бошларида плёнка тагига картошка экамиз. Апрель ойининг бошларига келиб кунлар исий бошлагач, плёнка олиб ташланади. Плёнка оралиғидаги очиқ ер юмшатилиб, дарҳол ўрнига помидор экилади. Апрель ойининг охирларида картошкани ковлашга киришилади. Ана энди ҳосилдан бўшаган ерлар помидор палаклари учун пушта вазифасини ўтайди. Шундай қилиб, бир майдондан ҳам картошка, ҳам помидор ҳосили олинади. Энг муҳими шуки, аҳолига эрта муддатларда картошка етказиб берилмоқда. Даромад ҳам шунга яраша мўл бўлаётир.

Биз бу тажрибани 1978 йилда бир гектар майдонда бошлаган эдик. Бу йил 9 гектар ерда ана шу усулни жорий этдик. Тожибой Деҳқонов, Эргаш Орзиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар бу соҳада, айниқса, яхши натижаларга эришмоқдалар. Келгуси йилда 50 гектар ерда ана шу усулда деҳқончилик қилишни режалаштирганмиз.

Бизнинг шароитимизда экин майдонларини кенгайтириш имконияти йўқ. Лекин ҳосилдорликни ошириш, олинган юксак социалистик мажбуриятни бажариш бурчимиз. Биз бу соҳада бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдамиз.

Бу йил ҳар гектаридан 350 центнердан сабзавот, 160 центнердан картошка ҳосили олиш, пландан ташқари давлатга қўшимча 2600 тонна сабзавот, 400 тонна картошка, 100 тонна мева сотишга аҳд қилганмиз.

Картошкачилик, сабзавотчиликда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда кимёвий дорилардан фойдаланиш инсон саломатлиги учун зарар келтиришини яхши биламиз.

Кейинги йилларда Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг энтомология кафедрасида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда сабзавотчиликда ҳам биологик усулни қўллаш борасида бир мунча ишлар қилинди. Биз ана шу кафедра олимлари билан ҳамкорликда помидорга энг кўп зиён келтирадиган кўсак қуртига қарши хабрабракон, трихограмма каби ҳашаротлардан самарали фойдаланмоқдамиз.

КПСС Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга изчил тадбиқ этаётган чорвадорларимиз ҳам гўшт, сут етиштиришни йил сайин кўпайтирмоқдалар. Тарқоқ ҳолда жойлашган фермаларни ягона комплексга бирлаштириб, уни малакали мутахассис кадрлар билан таъминладик. Мустаҳкам озуқа базаси вужудга келди. Биз ўзимиздаги серсут сигирлардан олинган урғочи бузоқларни саралаб, алоҳида боқиб, улардан олинган наслларни кўпайтириш ҳисобига соғин сигирлар зотини яхшилаб олдик.

Фермамизда 350 бош соғин сигир бор. Бу йил ҳар бош соғин сигирдан 4200 килограммдан сут соғиб олиш учун кураш бораётир. Ўтган беш ой якуни анча қувончли бўлди. Уч йилдирки, хўжалигимиз қўшни колхоз-совхозларга ҳам зотли ғунажинлар етказиб бермоқдамиз. Ундан олинаётган фойда ферма умумий даромадининг 20—30 процентини ташкил этади.

Давлатга гўштга топширилаётган қорамолларнинг ўртача тирик вазни 550—570 килограммга тўғри келмоқда. Товуқчилик, қўйчилик фермаларини ҳам ташкил этганмиз.

Совхозимизнинг азамат сабзавоткорлари, чорвадорлари, соҳибкорлари якунловчи зарбдор йилда янада юксак кўрсаткичларга эришиш учун тинмай кураш олиб бормоқдалар.

ҒОЛИБЛАРГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари Совети Олмалиқ химия заводи иккинчи навбатини реконструкция қилишни жадаллаштириш бўйича қурилиш ва монтаж ташкилотлари коллективлари социалистик мусобақасининг 1980 йил май ойи якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги 93-ихтисослашган трестининг Олмалиқдаги «Промтехмонтаж», «Узэлектромонтаж» монтаж бошқармалари ҳамда Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узстроймеханизация» трестининг 2-ихтисослашган механизация бошқармаси коллективлари Олмалиқ химия заводи иккинчи навбати реконструкциясини жадаллаштириш учун бораётган социалистик мусобақанинг май ойи якунлари бўйича яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Олмалиқ химия заводи иккинчи навбати реконструкциясини жадаллаштириш учун бораётган социалистик мусобақанинг 1980 йил май ойи якунлари бўйича Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги 93-ихтисослашган трестининг Олмалиқ «Промтехмонтаж» бошқармаси коллективи (бошқарма бошлиғи Тё, партия ташкилоти секретари Ким, қурилиш касаба союз комитети раиси Морошкина, комсомол ташкилоти секретари Беллон ўртоқлар) ғолиб деб топилди. Май ойи планининг 284,4 процент, меҳнат унумдорлигининг 102,9 процент бажарилишини таъминлаган бу бошқарма коллективига Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, халқ депутатлари область Совети ижроия комитети ва область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда 500 сўмлик пул мукофоти берилди.

Қарорда Олмалиқ химия заводи иккинчи навбатини реконструкция қилиш бўйича 1980 йил май ойида Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узэлектромонтаж» трестининг монтаж бошқармаси, Ўзбекистон ССР қурилиш министрлиги, «Узстроймеханизация» трестининг 2-ихтисослашган механизация бошқармаси коллективларининг яхши ишлаганликлари қайд қилиб ўтилди.

ҲАМДЎСТЛИК ЧЎҚҚИЛАРИ САРИ

ПРАГА, 19 июнь. (ТАСС махсус мухбирлари Л. Латишев, В. Петруня). Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг XXXIV мажлиси шу кенгашга аъзо бўлган мамлакатларнинг ўзаро муносабатларига хос бўлган якдиллик, ҳамжиҳатлик ва ўртоқларча ҳамкорлик вазиятида ўтди. Мажлисда ҳукуматларнинг бошлиқлари қатнашдилар.

Қабул қилинган ахборот матбуотда эълон қилинади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг навбатдаги мажлиси 1981 йил Софияда ўтказилади.

ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал якунловчи нутқ сўзлаб, сессия ишларининг натижаларидан мамнун бўлганлигини айтди. У мажлис ўртоқларча ҳамжиҳатлик ва ишонч вазиятида ўтганлигини таъкидлади.

Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров жавоб нутқи сўзлади.

Шу билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг XXXIV мажлиси ўз ишини тамомлади.

ИЛМ-ФАН—ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 19 июнь куни Тошкентда бўлиб ўтган умумий йиғилишида республика партия ташкилоти активи йиғилишининг «Ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари асосида илмий тадқиқотлар самарадорлигини янада ошириш ва республикада фан-техника тараққиётини жадаллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш борасида илмий муассасалар коллективларининг вазифалари муҳокама этилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов доклад қилди.

Докладчи ва йиғилишда сўзга чиққан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиклари Х. Н. Боймуҳамедов, М. К. Нурмуҳамедов, К. С. Аҳмедов, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги С. Х. Йўлдошев ва бошқалар шуни таъкидлаб ўтишдики, республиканинг илмий коллективлари партия XXV съездининг қарорларига ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларига амал қилиб актуал илмий ва халқ хўжалик проблемалари юзасидан тадқиқотларни изчиллик билан кенгайтириб, чуқурлаштирмоқдалар, илмий тадқиқот ишлари самарадорлиги ва сифатини оширишга, унинг ҳаёт билан алоқаларини мустаҳкамлашга эришмоқдалар.

Йиғилишда қабул қилинган қарор Ўзбекистон илмий ходимларининг кўп сонли отрядини коммунистик қурилишнинг актуал вазифаларини ҳал этишга, КПССнинг бўлажак XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олишга сафарбар этади.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ШАРТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ЮКСАЛИШ СУРЪАТЛАРИ ОШСИН

САЪДУЛЛА Махсумов пойтахтдаги геология-разведка заводининг илғор ишчиси. Бу моҳир токарнинг меҳнат календарида 1983 йилнинг август ойи давом этмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

МУСОБАҚАДОШ ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР ВА ЯНГИЙЎЛ РАЙОН САНОАТИНИНГ 1980 ЙИЛ ЯНВАРЬ — МАЙ ОЙЛАРИДАГИ ИШ НАТИЖАЛАРИ.

	Шаҳар	район
Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари—процент ҳисобида	108,1	94,7
Реализация планининг бажарилиш проценти	102,0	103,3
Пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот — минг сўмлик	1642	555
Маҳсулот реализацияси планини бажармаган корхоналар сони	—	—
Меҳнат унумдорлиги бўйича планнинг бажарилиш проценти	101,9	105,1
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари—процент ҳисобида	107,6	92,2
Меҳнат унумдорлиги бўйича планни бажармаган корхоналар сони	1	1

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ

ШАҲАРДА пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш плани бўйича социалистик мажбуриятнинг январь-май ойларига мўлжалланган қисми 11,1 процент бажарилмай қолди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига ялпи маҳсулотнинг кўпайиши 95,1 процентни ташкил этди. Асосий маҳсулот турларини натурада ишлаб чиқариш плани бажарилмоқда.

Шу йилнинг ўтган беш ойида пландагидан ташқари 102 минг сўмлик мебель, 12 минг жуфт чарм пойафзал, 73 тонна колбаса маҳсулотлари, 13 тонна нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш плани 101,9 процент қилиб адо этилди, ҳар бир ишловчи ҳисобига унумдорлик ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7,6 процент ортди.

Шу билан бирга икки корхона ишлаб чиқариш планини бажармади. Уч корхона эса ишлаб чиқаришни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайтириб юборди.

Бир корхона меҳнат унумдорлиги бўйича планни бажармади ва ҳар бир ишловчи ҳисобига унумдорликнинг ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайиб кетишига йўл қўйди.

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИ

РАЙОН бўйича пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш юзасидан зиммага олинган социалистик мажбуриятнинг 1980 йилнинг январь-май ойига мўлжалланган қисми 12,8 процент ортиғи билан адо этилди. Электр энергияси ҳосил қилиш, мева-сабзавот консервалари ишлаб чиқариш беш ойлик плани бажарилди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш плани 105,1 процент қилиб адо этилди, лекин ҳар бир ишловчи ҳисобига унумдорлик ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7,8 процент камайиб кетди.

Бир корхона ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш планини бажармади, беш корхона эса меҳнат унумдорлигини ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайишига йўл қўйди.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ҚАРДОШЛАРЧА, САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

ПРАГА, 19 июнь. (ТАСС). Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессияси XXXIV мажлиси ўз ишини тамомлаганлиги муносабати билан ЧКП Марказий Комитети, ЧССР президенти, ЧССР ҳукумати Прагаградда қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ва ЮСФР делегацияларининг, кузатувчи сифатида сессия ишида қатнашган мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари ва аъзолари, Чехословакия партия ва давлат арбоблари, жамоатчилик вакиллари иштирок этдилар.

Қабул маросими иштирокчиларини ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР президенти Г. Гусак табриклади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг сессияси, деди у, мамлакатларимиз ҳаётида, социалистик ҳамдўстлигимиз, бутун халқаро ҳаётда муҳим воқеа бўлди. Сессия бизнинг муштарак мақсадларимизга эришиш йўлида қўйилган катта қадам бўлиб, ҳамкорликни кенгайтириш, олға қараб ҳаракат қилиш учун янги куч-ғайрат бағишлади.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин нутқ сўзлади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессияси деб таъкидлади у, бизнинг биргаликдаги фаолиятимиз ҳамма йўналишларида юксак мақсадларни белгилаб берди. Энди бизнинг ҳаммамизнинг бурчимиз сессия қарорларини бажаришдан, ҳамкорлигимизнинг самарадорлигини социалистик ҳамдўстликдаги барча халқларнинг бахт-саодати йўлида янада оширишдан иборатдир.

Қабул маросими қардошларча, самимий вазиятда ўтди.

Германия Демократик Республикасининг Росток шаҳрида кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган магазинлар кўпайиб бормоқда. Суратда: шаҳар болалари китоб магазини олдида.

Е. Куницин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ДЕПУТАТЛАР ВА ЖАМОАТЧИЛИК ҲАМКОРЛИГИ

ҚИШЛОҚ СОВЕТЛАРИНИНГ ХАТЛАР БИЛАН ИШЛАШ ТАЖРИБАСИДАН

Область Советининг депутати Зулайҳо Иброҳимова номига хат тушди. Унда Куйбишев номли совхознинг бир гуруҳ соғувчи қизлари сут-товар фермасида иш шароитини янада яхшилаш лозимлигини баён қилишибди.

Активларимиз дарҳол ишга киришишди. Жамоатчилик жалб қилиниб комиссия тузилди. Текширишда хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Ҳақиқатан кийим алмаштирадиган хоналар йўқ, ювиниш жойлари санитария-гигиена талабларига жавоб бермайди. Молхона ифлос.

Тез кунда фермада алоҳида ювиниш, кийим алмаштириш хоналари ташкил этилди. Соғувчилар зарур нарсалар билан таъминландилар. Маданий дам олиш учун хоналар жиҳозлантирилди. Моллар яйратиладиган майдончалар тозаланди ва текисланди.

Қишлоқ Советига меҳнаткашлардан шундай хатлар тушиб туради. Мисолдан кўринаяптики, уларнинг мазмуни ўзгариб бормоқда. Коллектив манфаатлари учун қайғуриш, ишлаб чиқаришни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар кўтарилаётир. Жумладан, қатор совхозлар, от заводи, ҳамда Эйвалек қурилиш материаллари ва конструкцияси заводида меҳнат унумдорлигини ўстиришга тўсқинлик қилаётган камчилик ва нуқсонлар рўй-рост кўрсатилди. Уларнинг тўғри ҳал этилиши эса муваффақиятларга олиб келмоқда.

Меҳнаткашларни қабул қилишни яхши йўлга қўйиш мақсадида аввало территориямиздаги депутатларнинг ишини марказлаштирдик. Ҳозир ҳафтанинг ҳамма кунида қишлоқ Советида депутатларнинг қабул кунлари ташкил қилишган. Меҳнаткашлар чоршанба куни Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Хурсаной Обилова, пайшанба ва жума кунлари қишлоқ Советининг депутатлари Зулфия Аҳмедова ва Дмитрий Афанасьевич Романцев, шанба ва якшанба кунлари область Советининг депутатлари Зулайхо Иброҳимова ва Абдуҳолиқ Кудановлар билан учрашишлари мумкин. Ҳафтанинг дастлабки кунларида хат ва аризалар билан ижроия комитет аъзолари шуғулланишади. Меҳнаткашлар хатлари олинган кундан бошлабоқ ижроия комитет назоратида бўлади. Рўйхат дафтарига қайд қилиниб, бажарилиш муддати, масъул шахс, кейинчалик унинг натижаси ёзиб қўйилади. Агар хатнинг кўриб чиқилиши кечикса, депутат бу ҳақда ижроия комитет аъзоларини хабардор қилиб қўйиши лозим.

Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва меҳнат ветеранларининг турмуш шароитлари билан тез-тез танишиб турамиз. Бу эса уларнинг талаб ва эҳтиёжларини тезроқ қондириш имконини бермоқда. С. И. Савченконинг уйида бўлганимизда унинг пенсияга чиқишига 1 йилу 8 ойлик стаж етмаётганлиги, ваҳоланки Куйбишев номли совхов ўрнидаги собиқ Ғаллақудуқ бўлимида кўп йиллар ишлаганлигини айтиб қолди. Архивни кўтариб, унинг етти йиллик меҳнат биографиясини аниқлаб расмийлаштирдик. Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчининг турмуш ўртоғи Розия Саримсоқова, Фазилат Манноноваларга ҳам район социал таъминот бўлими орқали ёрдамлашдим.

Турмуш шароитини яхшилаш билан боғлиқ аризаларни бевосита жойлардаги маҳалла комиссиялари билан ҳамкорликда ҳал этмоқдамиз. Сабаби оилаларнинг аҳволини улар яхши билишади. Ўғли Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган кекса онахон Сория Чиннибекова, боқувчисиз қолган Жонглиш Жўраеваларнинг қурилиш-материаллари ва шифер сўраб берган аризалари шу тахлитда биринчи навбатда қондирилди.

Хатнинг тақдири унинг ким томонидан текширилишига ҳам боғлиқ. Оилавий можаролар, қўйди-чиқдиларни бартараф қилишга асосан маҳаллаларнинг обрў-эътиборли отахон ва онахонларини жалб этамиз.

Мунчоқтепа қишлоғидан Турсуной исмли аёл қишлоқ Советига эри билан ажралиш ҳақида ариза берди. Хатида турмушларига кейинги пайтда рахна тушганлигини ёзган. Қишлоқ қариялари хонадонга боришди, қўни-қўшнилари билан суҳбатлашишди. Арзимаган гап-сўз деб бутун бошли оила пароканда бўлай дебди. Ҳозир оилада тотувлик қайта тикланган.

Қишлоқ Совети территориясида 4 та депутатлик группаси ва олтита комиссия тузганмиз. Улар хўжаликларда тез-тез бўлиб, суҳбатлар ўтказиб туришади, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганадилар. Ишлаб чиқаришни юксалтиришга ҳалақит бераётган нуқсонлар ва уларни бартараф этишга қаратилган мулоҳазалар ёзиб олинади, умумлаштирилгач қишлоқ Советининг сессия ва кенгашларида муҳокама қилинади. Қабул қилинган қарорлар ижроси устидан қатъий назорат ўрнатганмиз.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашлар хат ва аризалари билан ишлашни яхшилашга йил сайин катта аҳамият бермоқдалар. Хат ва шикоятларни ўз вақтида объектив ҳал этишда совет органлари ходимларининг актив иштирокини таъминлаш энг муҳим вазифалардан биридир. Шунинг учун ҳам бу борада иш услубини такомиллаштириб, эришилган илғор тажрибаларни пропагандада қилмоқдамиз. Бу эса ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш, моддий фаровонликни ошириш, меҳнаткашлар турмуш шароитини юксалтириш ишига хизмат қилмоқда.

М. СОЛИҲОВА,
Оҳангарон районидаги Ленинчи қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси.

ИККИ ОЛАМ—ИККИ МАНЗАРА

КЕЙИНГИ ойларда империалистик доираларнинг зўравонлик сиёсати туфайли халқаро вазият анча мураккаблашиб бормоқда. АҚШнинг юқори мансабдор раҳбарлари кескинликни юмшатиш ишига ғов солмоқдалар, янги уруш хавфини кучайтирувчи қуролланиш пойгасини авж олдирмоқдалар. НАТО агрессив иттифоқига аъзо бўлган айрим мамлакатлар, энг аввало Англия, Италия, ГФР кабилар америкалик урушқоқлар ноғорасига ўйнамоқдалар. Бутун умидларини можаролар чиқаришга боғлаб келаётган Пекин гегемончилари эса юқоридагиларнинг телбаларча йўлини қўллаб-қувватламоқдалар.

Уларга қарама-қарши ўлароқ Совет Иттифоқи ва социализм мамлакатлари тинчлик сиёсатини оғишмай амалга оширмоқдалар, кескинликни юмшатиш ишига астойдил садоқат билдирмоқдалар, давлатлар ва халқлар ўртасида чинакам ишонч ҳамда ҳамжиҳатлик руҳини вужудга келтиришга, қалтис воқеалар ривожини ақл ва ҳақиқат роҳига солиб юборишга ҳаракат қилмоқдалар.

16 июнда Минск шаҳрида Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар парламентлари вакилларининг учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда Европа ва жаҳон давлатларининг парламентларига ва парламент аъзоларига Мурожаат қабул қилинди. Унда юқоридаги фикрлар таъкидланиши билан бир қаторда, тинчликни биргаликда вужудга келтириш ва ҳимоя қилиш зарурлиги қайд этилди. «Биз умид қиламизки,— дейилади мазкур Мурожаатда,— Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида таклиф этилган ва халқаро миқёсда кенг шов-шувга сабаб бўлган ташаббусларни Европадаги барча мамлакатлар, дунёдаги ҳамма мамлакатлар ижобий назар билан кутиб оладилар».

Ўтган чоршанба куни Прагада очилган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг XXXIV мажлисида сўзга чиққан нотиқлар эса социалистик иқтисодий интеграция комплекс программаси ва ҳамкорликнинг узоқ муддатга мўлжалланган тармоқ программалари тараққиётнинг туб проблемаларини ҳал этишда қардош давлатларнинг биргаликда иш олиб боришлари учун мустаҳкам стратегик негиз, деб уқтириб ўтдилар.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари энг йирик капиталистик давлатлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли муносабатларни тобора ривожлантиришга ҳамиша тарафдор бўлиб келдилар. Аммо империалистик кучлар СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан мавжуд битимлар ва шартномаларга хилоф равишда иқтисодий ҳамкорликни қўпориб ташлашга уринаётирлар. Бунинг оқибати пировард натижада ўзларига зарба бўлиб тушишини англамаётирлар.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

Айни бир пайтда Люксембургда бўлиб ўтган Европа иқтисодий ҳамжамияти давлатларининг сессияси натижасиз тугади. Унда қатнашган молия ва қишлоқ хўжалик министрлари ягона бир тўхтамга келолмай, саросимада қолдилар. «Умумий бозор» қишлоқ хўжалик министрлари чорва маҳсулотларининг айрим турлари баҳоси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бир қанча секторларини ислоҳ қилиш каби муаммолар хусусидаги ихтилофларни ҳал эта олмадилар.

Бунинг боиси иқтисодий инқироз кучаяётган капиталистик мамлакатларда нарх-наволарнинг тўхтовсиз ошиб боришидадир. Американинг Майами шаҳридаги ғалаёнлардан сўнг Мобойил шаҳридаги «Скотт пейперс» компаниясига қарашли фабрика ишчилари иш ташладилар. Қарийб 3 минг ишчи меҳнат шароитининг яхшиланишини, иш ҳақининг оширилишини талаб қилиб чиқдилар.

Ғарбий Берлин статистика бошқармасининг хабарига қараганда, шу йилнинг май ойида энг зарур моллар нархи ҳамда коммунал хизмат ҳақи ўтган йилдагидан 7,2 процент ошган. Гўшт, оёқ кийимлар, ёқилғи, газ, электр ҳақи қимматлашган. Электр қуввати нархи бир ой ичида 19 процент кўпайди. Ғарбий Берлин сенати газ тарифларини 1 октябрдан бошлаб яна 11 процент ошириш ниятида эканлигини эълон қилди.

Англияда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш тўрт ой мобайнида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3 процент қисқарди. Франция ташқи савдо министрлигининг маълумотига қараганда шу йил май ойида дефицит ғоят баланд даражага кўтарилиб, 7,7 миллиард франкни ташкил этди. Йил бошидан буёнги савдо дефицити эса 28,3 миллиардга етди.

Доминикана республикасида кўпдан-кўп митинг ва намойишлар бўлиб турибди. Халқ чиқишларининг иштирокчилари қимматчиликка, ишсизликнинг кўпайганлигига, меҳнаткашлар аҳволи тобора ёмонлашаётганлигига норозилик билдирмоқдалар. Индонезиянинг таниқли экономисти Ридван Санди яқинда индонезияликлардан 73 миллион киши фақирликнинг расмий даражасидан паст шароитда яшаётир, деб айтди.

«Совет Иттифоқи жаҳон халқларининг содиқ дўсти!» Афғонистоннинг Бахтар агентлиги мана шундай сарлавҳа билан тарқатган баёнотда Совет-афғон дўстлиги ривожига юқори баҳо берилди. Дарҳақиқат Совет Иттифоқи ўзи ташкил топган дастлабки кунларданоқ мустамлакачилик ва империализмга қарши барча революцион кучларнинг курашини қўллаб-қувватлаб келмоқда. Кейинги вақтлардаги қатор ижобий воқеалар СССР Октябрь революцияси ғояларига ва принципларига оғишмай амал қилаётганлигини исботламоқда.

— Совет Иттифоқи,— деди СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигин ЎИЕК сессиясининг XXXIV мажлисида сўзлаган нутқида, — социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари экономикасини мустаҳкамлаш учун имкони бўлган ҳамма ишларни қилмоқда. Янги беш йилликда ўзаро мол етказиб бериш қарийб 40 процент ортади ва дастлабки тахминларга кўра 260 миллиард сўмга етади. Биз 1981—1985 йилларда ЎИЕК мамлакатларига нефть етказиб беришни 1980 йилда эришилган юксак даражада сақлаб қоламиз ва беш йиллик мобайнида салкам 400 миллион тоннага етказамиз.

Р. УМАРОВ.

ШЕЪРИЯТ ЯЛОВБАРДОРИ

АЛЕКСАНДР ТВАРДОВСКИЙНИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

Александр Трифонович Твардовский давримизнинг алп шоирларидан, кўп миллатли совет адабиётининг ривожига салмоқли ҳисса қўшган санъаткор ва жамоат арбобларидан биридир.

А. Твардовский 1910 йил 21 июнда Смоленск областининг Починковский районида темирчи оиласида дунёга келди. Бўлгуси шоир ўша ердаги қишлоқ мактабини тамом қилади. А. Твардовский ёшлигиданоқ Пушкин, Лермонтов ва Некрасов шеърларини севиб ўқийди. Шоирнинг илк машқлари Смоленск область газетасида эълон қилинади.

Маълумки, ўша даврларда қишлоқларни колхозлаштириш кенг авж олганди. Одамларни коллектив меҳнатга жалб қилиш осонликча кечмади. А. Твардовский ўзининг «Янги уй» шеърида янги тузумнинг афзалликларини кўрсатиб социалистик жамиятимизни, инқилоб берган бахтни улуғлади.

А. Твардовскийнинг ижоди шаклланиб борган сари у совет воқелигини кенгроқ планда бадиий акс эттиришга жазм эта бошлади. Шоир 1931 йилда «Социализмга йўл» номли поэмасини ёзди. У совет шоирлари ичида биринчилардан бўлиб, янги ривожланиш босқичига кирган қишлоқ ҳаётини, деҳқонлар онгидаги социалистик тушунчанинг шаклланиш жараёнини бадиий тадқиқ этди.

1932 йилда А. Твардовский Смоленскдаги педагогика институтига кирди. Бу ерда икки йил таълим олиб, кейинчалик Москвадаги тарих, фалсафа, адабиёт институтини тамом қилади. Шоир ўқиш, ўрганиш давомида шеър машқини канда қилмайди, кўплаб асарлар яратади. 1936 йили «Красная новь» журналида муаллифга катта шуҳрат келтирган «Муравия мамлакати» поэмаси эълон қилинди. Бу поэма совет адабиётида коллективлаштириш темасига бағишланган энг биринчи йирик асарлардан эди.

Маълумки, ҳар бир улуғ санъаткорнинг ўзига хос истеъдод йўналиши, ҳаётга қараш тарзи, эстетик принциплари кўзга яққол ташланиб туради. А. Твардовский ҳам шундай ижодкорлардан эди. Унинг дастлабки асарларидаёқ катта санъаткорларга хос белгилар сезила бошлаганди.

А. Твардовскийнинг «Муравия мамлакати» асари шоир ижодининг анча етилган палласида вужудга келди. Бу поэма бугунги кунда ҳам бадиий қимматини йўқотгани йўқ. Поэма қаҳрамони Никита Моргунок Муравия мамлакатини излаб кетади. Асар сюжети эртакнома. Бироқ воқеликнинг тафсилоти эртакнома бўлса ҳам, асар ғояси — турмуш ҳақиқатидир.

Шоир Моргунок саргузаштлари орқали янги жамият — социализмнинг ниманларга қодир эканлигини реалистик тасвирлаб беради. А. Твардовский бу асарида илгариги асарларга нисбатан ҳам халққа яқин содда тил билан ёзади. Рус халқига хос бўлган самимий кишилар характерини жуда реал тасвирлайди. У «Муравия мамлакати» асарида устозлар анъанасини ривожлантиради, унга янги мазмун бахш этади. Одатда ҳар бир улуғ санъаткор ўзининг ҳар янги асарида юксак поғоналарга кўтарилади. А. Твардовский ижоди ҳам худди шундай, шоирнинг ижодий эволюцияси совет адабиёти тараққиёти билан ҳамнафас. У «Муравия мамлакати» поэмаси билан совет шеъриятида коллективлаштиришнинг бетакрор солномасини яратган бўлса, «Василий Тёркин» асари билан Улуғ Ватан уруши жангномасига салмоқли ҳисса қўшди. Асарни ўқир эканмиз кўз олдимизда рус халқининг ажойиб фарзандларининг қиёфаси гавдаланади. Василий Тёркин образи билан танишган китобхон у билан қадрдон бўлиб қолади. Муаллиф бу образни шу даражада меҳр билан тасвирлайдики, поэмадаги бор бўлган баъзи бир нуқсонлар ҳам фазилат бўлиб кўринади. Асарнинг ўқилиши ниҳоятда енгил, ҳатто айтиш мумкинки, поэманинг ёзилиши услуби ўзбек лапарларига ҳам ўхшаб кетади.

А. Твардовский «Йироқ—йироқларда» поэмасига эса Москвадан Владивостокка қилган сафарини асос қилиб олди. Бу асар лиро-эпик поэмадир. Унинг асосий қаҳрамони шоирнинг ўзи ва замон, яратувчи совет халқи. Бу улуғ санъаткор ижодини, унинг ҳаёти, фаолиятини кузатсангиз, у ёзган асарлар ҳаётининг парчаларидек туюлади. Ҳақиқатан ҳам шундай. У коллективлаштириш даврида фақат адиб сифатидагина эмас, ташкилотчи сифатида ҳам иш олиб борди, ҳаётга актив аралашди. Улуғ Ватан уруши жабҳаларида иштирок этди. Қисқаси, А. Твардовский совет воқелигини яратувчи гражданин сифатида ҳамиша олдинги сафларда бўлди. У яратган лирик асарларни ўқиймизми, достонларни варақлаймизми уларда ҳаётнинг қайноқ нафаси уфуриб туради.

А. Твардовскийнинг асарлари чет тилларга ҳам таржима қилинган. Унинг номи Иттифоқимиздагина эмас, хорижий мамлакатларда ҳам машҳурдир. А. Твардовский ўз ижоди билан ўзбек совет шоирларини ҳамиша илҳомлантириб турди. Унинг асарлари ўзбек тилига 30-йиллардаёқ ўгирила бошланди. Шоирнинг номини жаҳонга машҳур қилган асари «Василий Тёркин»ни Рамз Бобожон таржимасида ўзбек китобхонлари севиб ўқийдилар. А. Твардовскийнинг «Йироқ-йироқларда» поэмасидаги «Сибирь чироқлари» бобини севимли шоиримиз Ғафур Ғулом ўзбекчалаштирган. Шоирнинг «Ленин ва печкачи» шеъри ёш ўзбек китобхонларига ёд бўлиб кетган десак муболаға бўлмас. Чунки бу асар ниҳоятда содда, равон тилда ёзилган. Асарга асос қилиб олинган воқеа ҳам оддий. Шоир шу оддий воқеаларда доҳиймиз образини ишонарли қилиб бера олган. Печкачи уста Ленинга печь қуриб беради. Муаллиф печь воқеаси орқали уста билан Ленинни суҳбатлаштиради. Шеърда доҳиймиз Лениндаги улуғ фазилатни — унинг ҳамиша халқ билан бирга эканлигини самимият билан тасвирлайди.

Александр Трифонович Твардовский шахс сифатида ҳам, жамоат арбоби ва шоир сифатида ҳам курашчан бўлган. Унинг ёзган асарлари ўз ўқувчисини ҳамиша эзгуликка чорлайди, халқ бахти-саодати учун, тинчлик учун курашга ундайди. Бундай шеърият яшовчандир. Ҳамиша ўз ўқувчисини топиб, муаллифга абадий ҳаёт бахш этади.

Абдулла МАТЕҚУБОВ,
ЎзССР ФА А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг кичик илмий ходими.

Суратда: Совет адабиётининг йирик намояндалари А. Твардовский ва Ғ. Ғулом.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ВАШИНГТОН, 19 июнь. (ТАСС). Эронга ва Яқин ҳамда Ўрта Шарқдаги бошқа мамлакатларга қарши яна агрессия ҳаракатлари қилишга ҳозирлик кўраётган Картер маъмурияти конгрессдан «танглик» рўй берган тақдирда ҳақиқий хизматга чақирилиши мумкин бўлган резервистлар сонини икки баравар, яъни 100 минг кишигача кўпайтиришни илтимос қилди.

НЬЮ-ЙОРК, 19 июнь. (ТАСС). Вашингтон халқаро комиссиянинг яқинда Эронга қилган сафари натижасида тайёрланган махсус маълумотнома БМТда эълон қилинишига зўр бериб қаршилик қилмоқда. Бу ҳужжатда неча ўн йиллар давомида қонхўр шоҳ диктатурасини қўллаб-қўлтиқлаб келган АҚШга нисбатан Эроннинг даъволари баён этилган. БМТ ҳузуридаги АҚШ комиссиясининг расмий вакили матбуот конференциясида сўзга чиқиб, АҚШ мана шу маълумотноманинг эълон қилинишига қарши чиқади, деб айтди.

БАЙРУТ, 19 июнь. (ТАСС). Фаластинлик қочоқларнинг Ливандаги лагерида — Ливаннинг Баалбек районидаги Ал Жалил деган жойда кучли портлаш содир бўлди. Лагерь кўчаларидан бирида қолдириб кетилган автомобилга жойлаб қўйилган бу бомба анчагина иморатларни вайрон қилди ва лагерда яшовчи ўн тўрт кишини жароҳатлантирди.

КОБУЛ, 19 июнь. (ТАСС). Афғонистон касаба союзлари марказий правлениеси Эрон ва Покистоннинг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни АДР билан шу қўшни мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни тинч йўл билан сиёсий бартараф этиш юзасидан АДР ҳукумати илгари сурган программани қўллаб-қувватлашга чақирди.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

Бундан ўттиз тўққиз йил муқаддам 22 июнь тонготарида фашистлар Германияси мамлакатимиз территориясига хиёнаткорона бостириб кирган эди. Фашистлар Германияси ва унинг иттифоқчиларига қарши Совет Иттифоқининг адолатли озодлик уруши бошланган эди. Гитлерчилар Совет Иттифоқи халқларини қириб ташлаш ёки қул қилиш, Совет Қуролли кучларини яксон этиш, Волгагача бўлган территорияни, сўнг Урални босиб олишни режалаштириб қўйган эдилар. Улуғ Ватан уруши бошланган пайтда фашистлар Германияси ва унинг иттифоқчилари мамлакатимиз чегараларида жуда катта ҳарбий куч тўплаган эди. Аммо мардонавор совет халқи зўр фидокорлик ва жасорат кўрсатиб душман режаларини барбод этди, урушни буюк ғалаба билан якунлай олди. Урушнинг асосий оғирлиги совет халқи, унинг қаҳрамон Қуролли Кучлари зиммасига тушди. Улар гитлерчилар Германияси устидан ғалаба қилишда ҳал қилувчи роль ўйнадилар. Бу ғалаба Европа халқларини гитлерчилар қуллигидан озод қилди, социализм кучларининг ўсишига, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг қудратли юксалиши, империализм мустамлака системасининг таназзулга юз тутиши учун замин ҳозирлади.

Коммунистик партия билан Совет давлати Тинчлик программасини амалга ошириш учун сабот билан изчил курашиб бораётган бир пайтда империализмнинг урушқоқ доиралари дунёда содир бўлаётган ижобий ўзгаришларга қандай қилиб бўлмасин ҳалақит беришга интилмоқдалар, агрессив кирдикорларини кучайтирмоқдалар, қуролланиш пойгасини авж олдирмоқдалар. Бундай ёвуз ниятли кишилар учун фашизмнинг аянчли қисмати яхши сабоқ бўлиши керак.

Кейинги халқаро воқеаларга нисбатан юксак даражада сергак бўлиб турган Ватанимиз посбонлари ўз жанговар-сиёсий тайёргарликларини такомиллаштирмоқдалар.

Тарихнинг унутилмас сабоғи ҳаммани хушёр бўлишга чақиради.

Фронт фотойилномаси кадрлари. Марк Редькин. «Раҳмат ҳалоскорларим». (ТАСС фотохроникаси).

„ҲАММА НАРСА ФРОНТ УЧУН!"

УЛУҒ ВАТАН уруши йиллари мамлакат ичкарисида меҳнат фронти жўш урган. Ҳар бир саноат корхонаси, колхоз ва совхоз меҳнаткашлари, барча совет кишилари «Ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса ғалаба учун» шиори остида смена нормаларини бир неча бор ортиғи билан бажариб, буюк ғалабага замин ҳозирлаганлар.

Фронтдагилар учун озиқ-овқат, ўқ-дори, кийим-кечак ва бошқа керакли ашёлар етказиб беришган. Йирик-йирик саноат корхоналаридан тортиб кичик мактаб коллективларигача шанбаликлар, якшанбаликлар ва ҳашарлар уюштирилган. Тушган маблағ ҳамда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар фронтга жўнатилган.

Ана шу меҳнат коллективлари орасида Тошкентдаги Октябрь Революцияси номли тепловоз-ремонти заводи ҳам бор эди. Унда паровоз ва вагонларни ремонт қилиш билан бирга фронт учун керакли нарсалар тайёрланди.

Завод ишчилари билан бир сафда туриб, Биринчи темир йўлчилар билим юртининг талабалари ҳам дарсдан бўш вақтларида станоклар олдидан кетишмасди. Улар ҳам фашистлар устидан ғалаба қозонишда ўзларининг меҳнатлари билан озми-кўпми улуш қўшганлар.

Билим юртининг талабалари ва завод комсомоллари 1943 йил ВЛКСМнинг 25 йиллигини меҳнатда янгидан-янги ютуқлар билан кутиб олиш мақсадида ажойиб ватанпарварлик ташаббуси билан чиқдилар. Яъни, йиғилган металлом ва тежалган маҳсулот ҳисобига ишдан сўнг бронепоезд ясашга қарор қилдилар. Комсомолларнинг бу ватанпарварлик ташаббуслари комсомол ва партия ташкилотлари томонидан қўллаб-қувватланди. Уларга заводнинг моҳир ишчилари ҳам яқиндан ёрдам бериб, бронепоезд қурилишида кўмаклашдилар.

Тез орада бронепоезд қуриб битказилди. Унга «Ўзбекистон комсомоли» деган ном берилиб, фронтга жўнатилди. 1943 йил билим юрти талабалари СССР Мудофаа Комитетидан телеграмма олади. Унда билим юрти талабаларига алангали салом ва Қизил Армия номидан бронетанк қўшинлари ҳақида ғамхўрлик қилганлари учун миннатдорчилик билдирилган эди.

1944 йил завод комсомол ёшлари Шимолий-ғарбий фронтда шиддатли жанглар олиб бораётган бронепоезд экипажидан ҳам мактуб олишган. Унда, жумладан, шундай ёзилган эди: «Ўзбекистон комсомоллари томонидан қурилган бронепоезд жанговар синовларни бошидан кечирди. Ўзига билдирилган юксак ишончни оқлади. Қўмондонликнинг ҳар қандай топшириқларини бажаришда экипажнинг мустаҳкам қўрғони ва ишончли қуроли бўлди. Бақувват жанговар машинани яратган комсомолларга — ташаккур!»

Билим юрти ўқувчиларининг ўша вақтда олиб борган ишларини ёрқинроқ акс эттириш учун яна бир мисол келтириш мумкин. Улар 1944 йили ўқишдан ташқари вақтларида 44 та паровоз ва 640 та вагонни ремонт қилганлар.

Ҳозирги кунда завод ҳовлисига кириб борар экансиз, кўзингиз мангу олов ёниб турган ердаги мармар ёдгорликка тушади. Унга 100 кишининг номи ёзиб қўйилган.

— Ватан уруши йиллари заводимиздан 1555 киши кўнгиллилар қатори фронтга кетган. Шулардан 33 нафари аёллар эди,— дея эслайди завод ветеранларидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Қодиров.— Ҳалок бўлганларнинг номлари эса заводимиздаги ёдгорликка зарҳал ҳарфлар билан ўйиб ёзилган.

Заводда ҳозирги кунда бронепоезд қуришда иштирок этган комсомоллардан — меҳнат ветеранларидан 31 киши ишлайди. К. Матвеев, А. Синий, В. Футорянский, А. Литкевич, Ф. Егоровлар шулар жумласидандир. Улар ёшларни коммунистик ҳамда ота-боболари анъаналарига содиқлик руҳида тарбиялаш ишига ўзларининг муносиб улушларини қўшишяпти. Жумладан, завод 31, 155-Давлат профессионал техника билим юртларини оталиққа олган. Кекса ишчилар — уруш ва меҳнат ветеранлари билан талабаларнинг тез-тез учрашувлари ўтказилиб турилади.

Бундан ташқари завод ишчилари биринчи ўзбек генерали Собир Раҳимовни ўз коллективларига фахрий ишчи сифатида қабул қилишган. 2-механика цехида генерал учун ажратилган станок бўлиб, социалистик мусобақада энг юқори кўрсаткичга эришган илғор ишчи ана шу фахрий меҳнат жойида ишлаш шарафига эга бўлади.

Ҳа. ҳақиқатан ҳам Улуғ Ватан уруши йиллари совет кишилари умумхалқ жасорати намуналарини кўрсатишди. Юқорида келтирилган мисол денгиздан томчи, холос.

Қ. КАРИМОВ.

Улуғ Ватан уруши йилларида халқимиз кўрсатган мардлик ва жасорат фронт фотойилномаси кадрларида ҳам ўз аксини топган. Суратда: Севастополь. 1944 йил, 9 май.

Е. Халдей фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ЎЛИМГА ТИК БОҚИБ

ЙИЛЛАР ХОТИРАСИ

Ҳужум шиддатли бўлиши керак эди. Душман артиллерия тайёргарлигидан сўнг ўзини ўнглаб олмасдан туриб унинг биринчи ҳимоя чизиғидаги окопларини эгаллаш, тўпчиларга ўт очиш нуқталарини аниқлаб олишга имкон бериш зарур. Бу қўшинларимиз асосий кучларининг ҳужумини муваффақиятли бошлашига йўл очиб берарди.

Штурмчилар бўлинмасининг командири сержант Эркабой Рўзибоев тўпларимизнинг «қаҳ-қаҳаси» тиниши биланоқ окопдан даст кўтарилиб, буйруқ берди:

— Менинг ортимдан, олға!

Командирлари сингари норғил йигирма автоматчи дадил олға ташландилар. Эркабой шу дамда қулоқлари остидан чийиллаб ўтаётган ўқлар, улар бўлинмаси жангчиларининг сафини сийраклаштираётганлиги ҳақида ўйлагиси келмас, кўз олдида тобора яқинлашаётган душман окоплари турарди. Мана, у худди машқ пайтидагидек, икки гранатанинг халқасини узиб, уларни бирин-кетин окопларга ирғитди. Дарҳол ўзини ерга отиб, уларнинг портлаганини бутун вужуди билан ҳис этди. Яна даст кўтарилиб, автоматидан тинимсиз ўқ узган ҳолда ўзини окопга отди. Дастлабки дақиқаларда у беҳушов чўзилиб ётган яшил гимнастёркали гитлерчиларни кўрди, холос.

Душман ўтини ўзларига қаратишга ўрганиб қолган штурмчилар бўлинмасининг командири фрицлар окопларини осонликча ташлаб қочадиганлардан эмаслигини билардилар. Гарчи 1943 йилнинг охири кетаётган, Сталинград ва Курск бўсағаларида гитлерчиларнинг пўстаги яхшигина қоқилган бўлсада, улар ҳамон жон-жаҳдлари билан қаршилик кўрсатардилар. Сержант ҳужумдан кейин омон қолган автоматчиларига кўрсатма бериб улгурмасданоқ, улар душман ўти ичида қолишди. Ҳозиргина немисларнинг ўзи эгаллаб турган окопларга снарядлар, миналар ёғилар, пулемётлар бетўхтов сайрарди.

Совет тўпчиларига ҳам айни шу керак эди. Кўп ўтмай иккинчи, биринчидан анча кучли артиллерия тайёргарлиги бошланиб кетди. Эркабой Рўзибоев бу фурсатдан фойдаланиб қолиш учун уч-тўрт автоматчи билан окоплардаги ўринларини ўзгартира бошладилар. Сержант ярим букилган ҳолда тор хандақлардан югуриб борар экан, дафъатан кўзи чап томонларидаги сийрак бутазор орасида бир гала гитлерчилар зўр бериб иккита аравани ҳайдаб боришаётганига тушиб қолди. Афтидан аравага ўқ-дори ортилган ва фрицлар жуфтакни уришаётган эди.

Умуман штурмчилар қўмондонлик буйруғини аъло даражада бажаришган ва қўшинлар асосий кучларининг ҳужумини кутиб туришлари мумкин эди. Аммо сержант муваффақиятли атака завқига берилган, бу гитлерчиларни ҳам қўлдан чиқармаслик пайига тушди. У икки автоматчиси билан дарахтларни пана қилиб, араваларнинг олдидан кесиб чиқди. Дадил ҳужум душманни гангитиб қўйди. Уларнинг баъзилари ер тишладилар, қолганлари қочишга тушди.

Буни кўрган Эркабой эҳтиёткорликни унутиб, яксон қилинган араваларга яқинлашаётган эди, бутазор орасидаги кичик бир уй орқасидан узилган ўқни эшитди. У ўша томонга қарашга улгурмасданоқ, автоматнинг иккинчи очереди сержантни йиқитди. Яна ўқлар узилди, кимнингдир бақирганлари қулоққа чалинди.

Бўлинма командирининг тобора хиралашиб бораётган хотирасида оппоқ қорга сингиётган қип-қизил қон ва кўз олдида автомат учига ўрнатилган найзали ханжарнинг ялт этгани сақланиб қолди. Эркабой оғир жароҳатланганидан бўлса керак, кўкрагига санчиб олинган ханжар оғриғини деярли ҳис этмади. Фашист сержантни ўлдирганига тўла ишонч ҳосил қилган бўлса керак, унга бошқа ўқ ҳам узмай, найзаламай ҳам ўтиб кетди.

Эркабой қанча вақт ўтганини билмайди. Аммо шинелининг жиққа қонга беланганлиги ва қор совуғи таъсирини ўтказа бошлаганида бироз ўзига келди. Икки марта ҳатласа етадиган жойда устини қор босган кичик похол ғарамини кўриб қолди. Ҳозир қандай қилиб бўлса ҳам шу ғарамга етиб олиш, унинг қордан кўра илиқроқ ичига ўзини олиши керак эди. Сержант бутун иродасини тўплаб, шу томонга силжий бошлади. Кўкрагини тешиб ўтган ўқ, қорнига санчилган найза жароҳатлари оғриғидан баъзан у ҳушини йўқотиб қўяр, бироқ кўзини очиши билан ғарам томон судраларди. Ниҳоят у похолга қўли етадиган масофагача келгач, уни остига торта бошлади.

Э. Рўзибоев қисмларининг кучли зарбаси билан душман Житомир шаҳридан ҳам улоқтириб юборилганлигини, уни санитарлар похол ичидан топиб олиб, госпиталга жойлаштирганликларини анча кейин эшитди. У уч ойдан ортиқроқ вақт даволанди. Жангчи 1944 йилнинг баҳорида Ленинград фронти қўшинлари сафида гитлерчиларни Псков бўсағаларигача қувиб борди. Шундан сўнг у миномётчилар взводига командирлик қилди, Карело-Фин жангларида иштирок этди. Мана шу жангларнинг бирида взвод миномётчилари ёнида портлаган снаряднинг катта парчаси Рўзибоевни яна оғир жароҳатлади. Яна госпиталларда узоқ даволаниш давом этди. 1945 йилнинг баҳорида, Ғалаба онларига саноқли кунлар қолганда катта сержант Эркабой Рўзибоев инвалидлиги сабабли қишлоғига қайтди.

Коммунистик райони Кабардан қишлоғидаги қариндош-уруғлари, ёр-биродарлари уни кўриб кўзларига ишонишмасди. Чунки 1943 йил охирларида Эркабой Украинанинг Житомир шаҳри бўсағаларида кўкрагини тешиб ўтган ўқ ва санчилган найза жароҳатларини даволаётган пайтда қишлоққа у жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлди, деган қораҳат келган эди. Қариндош-уруғлари унга аза ҳам очиб қўйгандилар...

Мардга ўлим йўқ, деганлари ҳақ экан. Эркабой Рўзибоев Улуғ Ватан уруши жангларида етти марта ярадор бўлди. Уларнинг иккитаси жангчи ҳаётини қил устига қўйган эди. Лекин, Эркабой госпиталдан чиқиши биланоқ яна қуролдош дўстлари сафига шошиларди. Душманга нафрат, қасос олиш иштиёқи уни жанггоҳга талпинтирарди. Бу иштиёқ Эркабойни 16 ёшлигидаёқ кўнгиллилар қаторида қўлига қурол олишга чорлади. У икки йил кичик командирлар тайёрлаш курсларида ўқиб, сўнг жангга кирди.

Бу жангларда кўрсатган мардлиги қўш «Жасурлиги учун» медалида ҳам ўз аксини топган. Бу жанговар нишонларни ҳам Эркабой ака Ғалабадан анча кейин, 1953 йилда олди. Чунки, ўша оловли йилларда улар шон-шуҳрат учун эмас, душманни тезроқ Ватанимиз тупроғидан қувиб чиқариш учун жон фидо қилардилар. Жангларда кўрсатилган қаҳрамонлик учун берилган нишонларни ҳамиша ҳам ўз вақтида топшириш имкони бўлмасди.

Оловли йўлларни босиб, жангларда қон кечган Эркабой ака Рўзибоев мана ўттиз бир йилдан бери районда алоқа ходими бўлиб ишлаб келяпти. Врачлар уруш жароҳатларини даволаш учун бу йиллар давомида уни ўн уч марта операция қилдилар. Ҳозир ҳам Ленинград санитария-гигиена медицина институтининг хирургия клиникаси профессор ва врачлари собиқ жангчи сиҳат-саломатлигидан хат орқали хабар олиб турадилар.

...Янгибозордагиларнинг кўпчилиги алоқачилар кителига Улуғ Ватан уруши қатнашчиси белгиси ва жанговар нишонлар планкаларини тақиб олган, илиқ табассумли Эркабой акани яхши билишади. Бу очиқ чеҳрага, қувонч балқиб турган кўзларга қараб у неча бор ўлимга тик боққани, уни доғда қолдирганидан ҳайратга тушасан киши. Шунда яна бир бор жангчи жасоратига, унинг метиндек иродасига таъзим қилгинг келади.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

СОЛДАТЛАР ҲУЗУРИДА

А. Утюгов командирлик қилаётган, «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган шарафли номга сазовор бўлган бўлинмада бизни илиқ кутиб олишди.

Қурувчилар бўлинмасида Ўзбекистондан ҳарбий хизматга чақирилган кўплаб ёшлар йигитлик бурчларини муваффақиятли адо этишяпти. Уларнинг хизматларидан кўпчилик мамнун.

Айниқса, сержант К. Жабборов, аълочи ҳарбий қурувчи оддий солдат Б. Йўлдошев, О. Дармонов, М. Юсуповлар ҳақида бундай мақтов сўзларни кўп эшитиш мумкин. Уларга намунали хизматлари учун командирлар томонидан ташаккурнома, уйларига бориб келиш учун қисқа муддатли отпускалар эълон қилинган. Комсомол ташкилотининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланишган. Бу йигитлар — «Коммунистик меҳнат зарбдори»дир.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам бўлинмада хизмат қилаётган йигитлар ўзларига ишониб топширилган ҳар бир вазифани сифатли ва ўз вақтида бажарадилар. Уларнинг ётоқхонаси пештоқига «Бу ерда Коммунистик меҳнат коллективи яшайди ва меҳнат қилади» деган сўзлар ёзиб қўйилган. Бўлинманинг шахсий состави бу унвонга мустаҳкам интизом ва аъло ҳарбий хизматлари учун эришишган.

— Бекобод районидаги Ойбек номли совхоздан ҳарбий хизматга чақирилган Алижон Ҳайруллаев барчага ўрнак бўлаётир, — дейди биз билан суҳбатда прапоршчик В. Скурат. — У актив жамоатчи. Кичик командир сифатида ёш солдатларга ёрдам беради.

Бўлинмада хизмат қилаётган йигитлар ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Юртдошларимиз бу мусобақанинг олдинги сафида боришяпти.

О. ҲАМРОЕВ.
Н-бўлинма.

Оталар жасорати — фарзандлар мероси. Оталарнинг энг яхши анъаналарига садоқат, уларнинг мардлик ва жасоратларига муносиб бўлиш туркистонли жангчиларнинг шиорига айланган. Суратда: танкчи бўлинмаси командири Евгений Шкурде.

БЕЛОРУССИЯДАН ХАТ

ҚУРОЛДОШАР, ҚАЙДАСИЗ?

Улуғ Ватан урушида халқимиз кўрсатган қаҳрамонлик ва жасорат сира ҳам унутилмайди. Вақт биздан оловли йилларни олислаштирсада уруш хотиралари кўз ўнгимиздан кетмайди. Бизнинг 12-гвардиячи дивизия 31-алоҳида артиллерия полки, 3-дивизион жангчилари ҳам уруш тарихида ўчмас саҳифалар битганлар. Душманни Ватаннинг муқаддас тупроғидан улоқтириб ташлашга ўз ҳиссаларини қўшишган.

Мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатган жангчилар орасида тошкентлик ўзбек йигитлари ҳам бор эди. Аммики, ғалаба нашидасини сурган қуролдошларим ҳозир тинч меҳнат қучоғидалар. Улар билан кўришиш, суҳбатлашиш, ҳеч бўлмаганда хат орқали алоқа ўрнатиш нақадар завқли. Шундай экан, газетангиз орқали менинг адресимни билдирсангиз: 210035 Витебск шаҳри, Правда кўчаси 63-уй, 5-корпус, 9-квартира.

Қуролдошлар, қайдасиз? Мен сиздан мактуб кутаман.

Фёдор КОГАН,
12-гвардиячи дивизия 31-алоҳида артиллерия полкининг собиқ жангчиси.

Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси, сержант Николай Шматко ҳар соҳада ўз сафдошларига намуна бўлаётир.

А. Асанов фотолари.

ЖАСОРАТНИНГ ТУҒИЛИШИ

Офицер Ручкин снайперлар командири Андрей Мурайни чақириб, олдинги линияда фашист айғоқчилари ўрмон ораЛаб қолгани, уларни қандай бўлмасин йўқ қилиш кераклиги ҳақида жанговар топшириқ берди:

— Душман жуда пихини ёрган, йигитларнинг энг абжирларидан олиш лозим,— деди у.

— Жангчиларнинг ҳаммаси синовдан ўтган чапдаст йигитлар. Рухсат этсангиз «Қария» билан яна уч йигитни оламан, —деди А. Мурай.— Дарвоқе, у бугун Коммунистик партия сафига ўтишга ариза ёзди. Бу операция «Қария» учун синов бўлади.

Ярим тунда снайперлар олдинги линияга ўтиб, фашист айғоқчилари изғиб юрган ўрмон томон йўл олишди. Борлиқ қор билан қопланган. Оқ халатлар билан ниқобланиб олган йигитлар қалин ўрмон ичкарисига кириб, бир жойда яширинганча тонг отишини кута бошлашди.

Кун ёриша бошлади. Атрофда сирли сукунат ҳукмрон. Гўё ҳаммаёқ музлагандек. Кўп ўтмай ҳар тарафдан снайперларимиз томон ўқ ёғила бошлади. Сукунатнинг сири очилди. Йигитлар ҳеч кутилмаганда душманнинг тузоғига илиниб қолишган эди. Сон жиҳатдан анча зиёда гитлерчилар жангчиларимизни асир туширмоқчи эканлиги маълум бўлди. Бироз отишмадан сўнг улар «сўзсиз таслим бўлинглар», деб бақира бошлашди.

— Таслим бўлишни уларга кўрсатиб қўямиз,— деди «Қария» Андрейга.

— Бирон нарса ўйлаб топиш керак. Акс ҳолда бу ердан омон чиқиб кетишимиз мушкул,—деди Андрей. — Мен ракета отиб нариги дарахт остига чекинаман. Душман қўзғолади. Сизлар шу заҳотиёқ уларни ер тишлатингиз.

Очиқ майдонда югуриб кетаётган жангчимизни кўрган гитлерчилар яширинган жойларидан қўзғалиб қуролларини ўқталганча, снайперларимиз томон кела бошлашди. Мерганлар бу қулай фурсатдан фойдаланиб, бир вараКайига ўт очишди. Фашистларни ер тишлатишди. Устига-устак ҳозиргина Андрей отган ракета шу яқин ўртадаги қисмларимиз учун огоҳлантириш сигнали эди. Тезда ёрдам етиб келди. Пировардида, фавқулоддаги танглик бартараф этилди.

Кечқурун блиндажда йиғилиш бўлиб ўтди. Унда полк командири Железников, жасур жангчи Датленко ва комиссар Уваровларнинг тавсияси билан ўзбек йигити Исоқул Анорқулов— «Қария» Коммунистик партия сафига қабул қилинди.

Ҳа, И. Анорқулов 1942 йил май ойида кўнгиллилар қатори фронтга жўнаган. У урушдан олдин Пискент районидаги колхозлардан бирида бош бухгалтер бўлиб ишларди. Уша даврларда колхозда тўқайзорлар катта майдонни эгаллаган бўлиб, у овчиликка ихлос қўйган, бўш вақтини кўпинча ана шу қамишзорларда ўтказарди. Овчиликдаги моҳирлиги фашист босқинчиларига қарши курашда унга жуда қўл келди.

— Йигитлар орасида ҳаммадан ёшим катта бўлганлиги учун мени «Қария» дейишарди,— эслайди ветеран.

Белоруссия ерларида содир бўлган бир воқеа ўзбек мерганининг ҳеч ёдидан чиқмайди.

...Душман орага суқилиб кириб, 2-батальонни асосий қисмлардан ажратиб қўйди. Унга озиқ-овқат, ўқ-дори етказиб бериш мумкин эмасди. Командир снайперларни чақириб, аҳволни тушунтирди:

— Гитлерчилар ўрмон чеккасидаги буғдойзорда хандақ қазиб, тўп ўрнатишган. Тўплар шундай ўрнаштирилганки, атрофда қимирлаган ҳар бир жон унинг нишони. Сизлар қандай бўлмасин бу ўт очиш нуқтасини яксон қилишингиз даркор.

Мана, ўрмон ҳам ортда қолди. Ўрилмаган буғдойзордан эмаклаб бораётган йигитлар ниҳоятда ҳушёрлик билан ҳаракат қилишарди. Кўп ўтмай кенг сайхонлик бошланди. Энди эмаклаб ҳам олға силжиб бўлмасди. Мерганларимиз анча вақт атрофни кузатишди. Лекин уриниш зое кетди. Душманнинг қаерга яширинганини била олишмади.

Шу маҳал ўрмон тарафда арава кўринди. Гитлерчилар уни ўтказиб юбормасликлари аниқ. Йигитлар фурсатни бой бермай, сомон уюмларини кўз остига олишди. Ниҳоят, дала ўртасида момақалдироқнинг овозидек гумбурлаган овоз янгради. Душман снаряди арава яқинига тушиб портлади.

— Топдим! Тўп анави ерда,— деди И. Анорқулов дўстларига қўли билан ишора қилиб.

Ҳа, моҳир «мерган» адашмаган эди. Фашистлар аравага қарата ўт очганда майдон ўртасидаги похол уюмларидан бири қаттиқ силкиниб кетди.

Исоқул командирдан рухсат олди-да, ўша ўзи кўрган похол уюмини бронланган ўқ билан нишонга олди. Шу топ бурқсиган тутун кўтарилиб, сомон ёна бошлади. Кутилмаган воқеа содир бўлди. Аланга ичида душман тўпи, миналари бирин-кетин портлай бошлади. Снайперларимизга бошқа ўт очиш зарурати қолмади.

Мазкур операцияда кўрсатган мардликлари учун улар ҳукуматимизнинг орден ва медаллари билан тақдирланишди. Исоқул Анорқуловнинг кўксини эса III даражали Шуҳрат ордени безади.

Қўлимизда ветераннинг Невский номли ўқчи полкида хизмат қилгандаги жанговар ҳисоб дафтарчаси. Унга Ручкин имзо чекиб, полк муҳри босилган. Бу ҳужжатда қайд қилинишича И. Анорқуловнинг бир ўзи 34 фашистни ер тишлатган.

Яқинда собиқ жангчи Москвада бўлиб, у ерда ўзи хизмат қилган 31-армия ветеранлари билан учрашди. Қуролдош дўстлар билан ўтган бу ҳаяжонли учрашув И. Анорқулов хотирасида узоқ вақтлар сақланади.

Т. ҚОСИМОВ,
Пискент райони.

ОЛОВЛИ ЙЎЛ

2-Белоруссия фронтининг генерал Собир Раҳимов командирлик қилаётган дивизияси Могилев областида гитлерчиларнинг додини бераётган эди. Билагидан куч, вужудидан ғайрат ёғилиб турган ўн саккиз ёшли Аҳад Холмонов ава шу машҳур дивизия жангчилари сафида душманни ватанимиз тупроғидан улоқтириб ташлашда иштирок этди.

Могилев шаҳри учун бўлган жанглардан сўнг Ғарбга юриш бошланди. Шу тариқа Польша, Пруссия орқали Берлинга йўл олинди.

Жангларда кўрсатган қаҳрамонлиги учун гвардиячи сержант А. Холмонов Қизил Юлдуз ордени, бир неча медаллар билан тақдирланган. Ҳозир уруш ветерани Тошкент тўқимачилик комбинатида ишламоқда.

Н. ҚОДИРОВ,
Калинин районидаги «Ўзгариш» қишлоғи.

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК САҲИФАСИ № 189

ИШЧИ - МУХБИРЛАР ҲУЗУРИДА

ФЕЛЬЕТОН мураккаб газета жанрларидан бири. Фельетон учун материалларни йиғиш, уларни текшириш, исботлаш ва ниҳоят газета саҳифасига чиқариш ҳар бир мухбирдан катта маҳорат ва тажриба талаб қилади. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг доценти Ориф Саидов «Тошкент ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи-мухбирлар университетининг навбатдаги машғулотида шу мавзуда лекция ўқиди.

Машғулотнинг иккинчи қисмида Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор тўқувчиси, СССР Олий Советининг депутати, ВЛКСМ XVIII съездининг делегати, ВЛКСМ мукофотининг лауреати Дилбар Қулматова ўз ҳаёти ҳақида қисқача ҳикоя қилиб берди. Шундан сўнг у ишчи мухбирларнинг ўнлаб саволларига жавоб берди.

Яқинда «Ёш гвардия» нашриётида Дилбар Қулматованинг «Толалар табассуми» номли китоби босмадан чиқди. Учрашувда машҳур тўқувчи ҳаваскор мухбирлар учун шу китобига дастхатлар ёзиб берди.

Суратда: Д. Қулматова дастхат ёзиб бермоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ТОШКЕНТ ҲАЙВОНОТ БОҒИДА

ТОВУС ЖЎЖА ОЧДИ

Ранго-ранг патларини ёйиб юрган товус атрофидаги жўжаларга томошабинлар завқ билан боқишади. Бундай жўжалар Тошкент ҳайвонот боғида биринчи марта пайдо бўлди. Боғ ходимлари товус тухумларини авайлаб сақладилар, очириш учун қулай шароит яратдилар. Мана бугун саккизта жўжа кенг қафасда товланиб юрибди.

Тустовуқ боқиладиган жой ҳам томошабинлар билан гавжум. Тустовуқ икки йил боғ шароитига мослаша олмай, жўжа очмаган эди. Ниҳоят у энди ўзини табиат қўйнида юргандек ҳис қиляпти. Боғ ходимлари ўнта тухумни очиришга қўйишган эди. Яқинда иккита тухумдан жўжа чиқди. Қолган тухумлар ҳам етилмоқда. Қирғовулни кўпайтириш бўйича ҳам боғда катта тадқиқотлар олиб боріляпти.

— Ўтган йили қирғовулдан битта жўжа олган эдик, — дейди зоотехник Миршоҳид Парпиев. — Бу йил учта жўжа очирилди. Паррандалар шу тариқа ўзидан кўпайиб боряпти. Четдан келтирилган кичик товуқлар ҳам бирин-кетин насл бермоқда.

«Қизил китоб»га номи тушган оқ ғозни кўпайтириш устида боғ ходимлари алоҳида изланиш олиб бормоқдалар. Боғ шароитига мослашган ғоздан яқинда иккита жўжа олинди. Жўжалар соғлом ўсмоқда.

Ҳайвонот боғида ёш табиатшунослар тўгараги ташкил қилинган. Бу тўгарак аъзолари қушларни парваришлашда боғ ходимларига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Бундан ташқари, турли ҳайвонларни ўзаро дўстлаштириш устида ҳам изланишлар олиб борилмоқда. Масалан, тулки, бўри, эчки болаларини ҳозир бир катакда боқиляпти.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, йиртқич ҳайвонларни кўпайтириш бўйича ҳам бу ерда кўп ишлар қилинмоқда. Уссурия йўлбарслари яқинда болалади. Улардан олинган олтита насл ҳозир кўзга кўриниб қолди. Уларнинг соғлом ўсишлари учун зарур шароитлар яратиб берилмоқда.

Мактабда ўқишлар тугаб, каникуллар бошланиши билан боғ йўлкалари ўғил-қизлар билан айниқса гавжум бўляпти. Улар бу ерда ҳайвонот олами билан яқиндан танишмоқдалар.

Боғ маъмурияти пионер ёзини соз ўтказиш мақсадида бир қатор тадбирларни амалга оширди. Турли хил сайр қилдирувчи от аравачалар ўқувчилар хизматида. Бу аравачалар ёш томошабинларни тўғри катаклар олдига элтиб қўяди. Экскурсоводлар эса, амалга оширилаётган ишлар, ҳайвонларнинг яшаш шароитлари билан болаларни таништирмоқдалар.

М. ЗАРИПОВ.

ЮЗМА-ЮЗ

Имтиҳонларни аъло баҳоларга топширган Норқули ётоқхонага келиб бироз нафасини ростлади. Сўнг кийимларини алмаштириб, курс бошлиғидан рухсат сўради-да, магазинга, Қорасув массивига йўл олди.

Йўл-йўлакай магазин ёнидаги кафетерийга ҳам кирди. У ерда беш-олти ёш йигит ичкиликбозлик қилишаётган эди. Йигитларни огоҳлантирмоқчи бўлиб, улар томон бир-икки қадам қўйди. Шунда маишат қилиб ўтирганлардан бирининг турқи совуқлигини, кўзлари олазарак бўлиб турганлигини, қуролланганлигини пайқади. Шошилинч чора кўриш керак. Ҳозир бир ўзи ёлғизлик қилади.

Норқули ана шу хаёллар билан орқасига ўгирилди-да, тез кафетерийдан чиқиб кетди. Мавжуд аҳвол билан милиция ходимларини хабардор қилиш мақсадида автомат-телефон томон югурди. Аксига олиб, телефон ҳам ишламас эди. Безорилар унинг хатти-ҳаракатини кузатиб туришган экан, зум ўтмаёқ Норқулини ўраб олишди.

Кимдир йигитни тепиб йиқитди. Юзига тушган қаттиқ зарбдан кўзидан олов чиқиб кетгандек бўлди. Яна бир неча зарбаларга бардош берди. Безориларнинг бири унга қуролини ўнглади. Лекин, шериклари ушлаб қолишди.

Норқули безорилар чангалидан қандай қутулиб қочганлигини эслай олмайди. Ўзига келиб, қаршисида ГАЗ-69 машинаси турганлигини кўрди. Шофердан область Ички ишлар бошқармасига элтиб қўйишни илтимос қилди. Бу ерда кўрган-билганларини милиция ходимларига ҳикоя қилиб берди.

Маълум бўлишича, бир неча кун аввал мажбурий хизмат жойидан қочиб кетган жиноятчи изланаётган экан. Тезлик билан оператив группа ташкил қилинди. Милиция ходимлари Қорасув массиви томон йўл олдилар. Лекин, жиноятчилар аллақачон жуфтакни ростлаб қолишган эди. Махсус группа йўл пойлашга қарор қилди. Орадан кўп ўтмай қуроллан-

МИЛИЦИЯ ҲАЁТИДАН

ган безори яна кўчада пайдо бўлди. Жиноятчи ва унинг ҳамтовоқлари осонгина ушланди.

Шундай қилиб, СССР Ички ишлар министрлиги Тошкент олий мактабининг учинчи курс тингловчиси Норқули Овезмамедовнинг сергаклиги ва жасорати туфайли қуролланган жиноятчи Игорь Пермяков яна қўлга олинди. 1957 йилда туғилган И. Пермяков шу йилнинг феврал ойида безорилиги учун икки йил озодликдан маҳрум қилинди. Кейинчалик, бу жазо мажбурий хизмат билан алмаштирилди. Меҳнатдан бўйин товлаган йигит май ойининг иккинчи ярмида қаёққадир ғойиб бўлиб қолди.

Милиция ходимлари ташвишга тушишди. Қочоқни топиш керак эди. Ана шу кезларда Пермяков қаерга яширинганлиги ҳақида хабар келди. Милиция катта лейтенантлари Абдумўминов ва Ҳасановлар бошлиқ иккита оператив группа тузилди. Тунда группа аъзолари белгиланган районга етиб келдилар. Улар жиноятчи яширинган жойни ўраб олишди. Халқа тобора торайиб борарди. Энди қурол ишлатиш мумкин эмас. Чунки атроф қоронғи эди.

Ана шундай мураккаб бир вазиятда жиноятчи беўхшов ҳаракатлар билан қурол ишлатди. Группа бошлиқларига қарата ўқ узиб, уларни ярадор қилди ва ўзи қочиб кетди.

Фақат 27 май куни тингловчи Н. Овезмамедов иштирокидагина хавфли кимсанинг яна амалга ошириши мумкин бўлган жиноятларининг олди олинди.

Норқули Овезмамедов СССР Ички ишлар министрлиги Тошкент олий мактабига Туркманистон ССРнинг Қизил-Арват районидан ўқишга келган. У Совет Армияси сафларида хизмат қилган пайтларда ҳам, қурилишда ишлаганида ҳам, ўқиш йилларида ҳам ўзининг яхши хислатларини намойиш қила олди. Ўз вазифасига сидқидилдан муносабатда бўлганлиги учун бир неча бор тақдирланган. Ўқишда аълочи, жамоат ишларида актив бу йигит хавфли жиноятчи билан юзма-юз келганда милиция органларига ишга кираётиб қабул қилган қасамёдига содиқ эканлигини яна бир бор исботлади.

Т. ОРИПОВ,
Р. ХОШИМОВ.

КИМНИНГ ТАОМИ ШИРИН?

Областимиз пазандалари матлубот кооперацияси умумий овқатланиш корхоналари ёш мутахассисларининг республика VII конкурси ғолиби! Қувончли хабар...

Қишлоқ меҳнаткашларига савдо хизмати кўрсатишни янада яхшилаш, бу муҳим соҳага ёшларни кўпроқ жалб қилиш мақсадида ёш мутахассисларнинг кўрик-конкурсини ўтказиш яхши анъанага айланиб қолди. Тошкентдаги Кооператорлар уйида уч кун давомида ёш пазандалар, қандолатчилар ва официантларнинг республика VII конкурси бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон АССР, республика областларидан 11 команда иштирок этди.

Пойтахт области матлубот жамияти командаси тузган «Олимпиада-80» дастурхони кўпчиликка маъқул бўлди. Дид билан безатилган дастурхондаги турли хил ноз-неъматлар, «Олимпиада» салати, шу номдаги димлама, «Кооператор» деб номланган суюқ овқат ва муздек ичимликка жюри аъзолари энг юқори баҳо беришди. Областимиз вакиллари биринчи ўринга кўтарилдилар. Самарқанд ва Бухоро области пазандалари иккинчи, Наманган, Сирдарё ва Сурхондарё областлари матлубот жамиятининг командалари учинчи ўринни эгаллашди.

— Командамиз 10 кишидан иборат бўлиб, улар Бўстонлиқ районида ўтказилган область кўрик-конкурсининг ғолибларидир, — дейди тошкентликларни мусобақага тайёрлаган область матлубот жамияти умумий овқатланиш бўлимининг бошлиғи Сирожиддин Алимов. — Умумий ғалабага команда капитани бекободлик инженер-технолог Тамара Сайдаметова, конкурсда 1980 йилнинг энг яхши қандолатчиси деб топилган Калинин районидаги «Бинафша» ресторани хизматчиси Маҳмуд Аҳмедов, конкурснинг энг ёш иштирокчиси, «Кооператор» ресторани ошпази Ҳайрулла Қосимовлар муносиб ҳисса қўшишди.

Ёшларга касб-ҳунар ўргатишда, уларни тарбиялашда қўли ширин устозларнинг ҳиссаси катта, албатта. Калинин районидаги «Бинафша» ресторанининг қандолатчиси Маҳмуд Аҳмедов, Орджоникидзе районидаги «Қибрай» ресторанининг пазандаси Ҳамидулла Рисқуловлар ана шундай меҳрибон ва талабчан устозлардан ҳисобланишади. Улар конкурс таъсис этган «Энг яхши мураббийга» совринни эгаси бўлдилар.

Конкурс сўнгида ғолибларга «Ўзбекбирлашув» правлениеси ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари, эсдалик совғалари топширилди.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

КАМОНДАН ОТИШ. Испанияда камондан отиш бўйича халқаро турнир бўлиб ўтди. У Олимпиада олдидан катта кўрик вазифасини ўтади. Мусобақада тошкентлик армиячи Наталья Бутузова ўз маҳоратини яна бир карра намойиш қилди. У М-2 машқида 2628 очко тўплаб, турнир ғолиби бўлди. Бу билан республика рекорди янгиланди. Яна бир ҳамшаҳримиз Ольга Рогова эса 2601 очко тўплаб, учинчи ўринни эгаллади.

МЕРГАНЛИК. Мерганлик бўйича мамлакат чемпионати Москва шаҳрида давом этаётир. Унда тошкентлик спортчи Димитрий Чесняков муваффақиятли иштирок этмоқда. Жумладан, спортчимиз «Югураётган тўнғиз» нишонини мўлжалга олиб, 582 очко тўплади ва биринчи марта халқаро классдаги СССР спорт мастери нормативини бажарди.

САМБО. «Буревестник» вакили Бобомурод Файзиев Фрунзе шаҳридан кўксига бронза медали тақиб қайтди. Бу ерда ўтказилган СССР чемпионати мусобақаларида тошкентлик полвон муваффақиятли иштирок этди. У 52 килограммгача бўлган спортчилар баҳсида учинчи ўринни эгаллади.

ФУТБОЛ. Олий лига командалари ўртасида мамлакат футбол чемпионатининг навбатдаги тури ниҳоясига етди. Сўнгги кун ўтказилган ҳар икки матчда ҳам йирик ҳисоб қайд қилинди. Жумладан, Тбилисида маҳаллий динамочилар пойтахт спартакчиларига 2:4 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Киевда маҳаллий «Динамо» «Шахтёр» дарбозасига 5 та жавобсиз тўп киритди.

БАСКЕТБОЛ. Чирчиқ ва Тошкент шаҳарларида ўсмирлар ўртасида баскетбол бўйича республика биринчилиги бўлиб ўтмоқда. Мусобақаларнинг биринчи кунида пойтахт области қизлари жиззахликларни 56:6 ҳисобида мағлубиятга учратишди.

СУВ ПОЛОСИ. Кўнгилли спорт жамиятлари командаларининг республика биринчилигида олти команда иштирок этаётир. Ўсмирлар мусобақасида «Меҳнат» командаси яхши натижа кўрсатяпти. Улар уч учрашувни ўз фойдаларига ҳал қилишди.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

23—29 ИЮНЬ

23 ИЮНЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Йўлбарс. Бадиий фильм. 11.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.20 — В. Ивко чалади. 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади? 16.30 — Сиз яратган боғ. 17.00 — Орлёнок. 18.00— Қалбга яқин қўшиқлар. 18.35 — Чувашистон АССРнинг 60 йиллигига. 19.05 — Вақт домида. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.15 — Сиёсий қўшиқ бугунги кунда. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — Спорт программаси.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I

18.20 — Кичик сеҳргарлар. Олмалиқ шаҳар «Радуга» болалар цирк коллективининг чиқиши. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Адабий театр. 20.30 — Ахборот. 20.50— Фарғона область филармонияси солистларининг концерти. 21.30 — Время. 22.15 — Чорвачилик-зарбдор фронт. 22.30 — Ойбек. Қутлуғ қон. Кўп серияли видеофильм, 1-қисм.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Қизиқарли математика. 20.55 — Коммунистлар ҳақида ҳикоялар. 21.10 — Физика. 22.10 — Менинг тақдирим. Бадиий фильм, 1-серия.

24 ИЮНЬ, СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Москва сатира театрининг фильм-спектакли. 12.40 — Овозлар ва бўёқлар. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.05 — Кўҳна қалъа соялари. Бадиий фильм. 1 ва 2 серялар. 17.20 — Москва комсомолининг ишлари. 17.45 — Телестадион. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — Чувашистон, менинг қўшиғим. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.45 — Баҳор. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — М. Горький. В. И. Ленин ҳақидаги очеркдан парчалар. Кўрсатув тугагач дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.50 — Фонарча. 12.20 — Ким бўлсам экан. 12.30 — Ҳамма палубага. Бадиий фильм. 18.05 — Кемага елканлар нимага керак. 18.15 — Сўз кетидан сўз келар. 18.40 — Ғоявий-сиёсий тарбияга комплекс ёндошинг. 19.05 — Улуғбек обсерваторияси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Зиё Багиров раҳбарлигидаги Озарбайжон давлат хор копелласи ижро этади. 20.30 — Ахборот. 20.50— Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Ғўза парваришини авж олдирайлик. 22.30 — Ойбек. Қутлуғ қон. Кўп серияли видеофильм, 2-қисм.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Рус тилидан дарс беришнинг методикаси ҳақида. 20.55 — Реклама. 21.10 — Математика. 22.10 — Менинг тақдирим. Бадиий фильм, 2-серия.

25 ИЮНЬ, ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Буратино кўргазмаси. 10.45 — Баҳор. Бадиий фильм. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Рус тили. 16.20 — Қадрдон табиат. 16.50 — Уфқ. 17.50 — Ҳужжатли фильм. 18.10 — Горнчилар, қаердасиз! 18.40 — Концерт. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — М. Шолохов юртдошлари ҳузурида. 19.50 — Спектакль. 21.30 — Время. 22.15 — «Музикальная жизнь» журнали. Журнал тугагач дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I

11.30 — Қувноқлар даврасида. 12.00 — Иншони қандай ёзиш керак. 12.30 — Спектакль. 13.20 — Биология. 13.50 — Бронза қуш. Бадиий фильм, 1-серия. 18.20 — Кичкинтойлар учун физика. 18.30 — Ўсмир ва қонун. 19.00 — Халқ контроли экрани. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Ғалла — ризқ-рўзимиз. 22.30 — Ойбек. Қутлуғ қон. Кўп серияли видеофильм 3-қисм.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 Она тили. 20.55 — Транспорт ва пиёда. 21.25 — Химия. 22.20 — Менинг тақдирим. Бадиий фильм, 3-серия.

26 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Спектакль. 11.50 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Данилов чалади. 12.05 — Адабий ўқиш. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Кўҳна қалъа соялари. Бадиий фильм 3—4-сериялар. 17.20 — Мадагаскар мустақил деб эълон қилинган кунга. 18.00 — Қизил ёлли тулпор. 18.45 — Фан оламида. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 20.00 — Останкино концерт студиясида Н. Доризо поэзияси кечаси. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Арарат» — «Динамо» (Киев). 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Кубань».

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.05 — Химия. 12.35 — Ўзбекистон пионерларининг йўқламаси. 13.05 — Бронза қуш. Бадиий фильм. 2-серия. 14.10 — Шеърият мухлисларига. 18.20 — Мультфильм. 18.30— Турмуш ва маданият. 19.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати «Пахтакор» — «Қайрат» (Олмаота). 20.50 — Ахборот. 21.10 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Озуқа ишлаб чиқариш резервлари. 22.15 — Ойбек. Қутлуғ қон. Видеофильм 4-қисм. 23.15 — Шахсий вариант. Фильм.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Кругозор. 20.55 — Ёшлик. 21.25 — Физика. 22.25 — Бадиий ўқиш.

27 ИЮНЬ, ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.05 — Концерт. 10.50 — Қувноқ стартлар. 11.35 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.35 — Концерт. 15.00— Янгиликлар. 15.20 — Қишлоқдаги оддий иш кунлари. 15.55 — Б. Васильев асарлари саҳифаларида. 16.45 — Подмосковье учрашувлари. 17.15 — Концерт. 18.00 — Шахмат мактаби. 18.30 — Ўрмончилар ва ёғоч кесувчилар. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 20.00 — СССР Олий Совети депутатлари ҳикоя қиладилар. 20.15 — Потёмкин броненосеци. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Эрмитаж. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Кинопанорама.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I

11.30 — Қўғирчоқ фильм. 12.00 — До-ре-ми-фа-соль. 12.30 — Енгил атлетика. 13.00 Биология. 13.30 — Бронза қуш. Бадиий фильм, 2-серия 18.05 — Мультфильм. 18.10 — Ёшлик. 18.40 — Инсон болалик дан бошланади. 19.10 — 1980 йил планини 7 ноябрга бажарамиз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дирижёр ҳикоя қилади. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Оламда нима гап? 22.35— Ойбек. Қутлуғ қон. Видеофильм 5-қисм.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ёзги отпускалар даври. 20.55 — Математика. 21.55 — Ёш келин-қуёвлар ҳақида қисса.

28 ИЮНЬ, ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.35 — Фильм-концерт. 10.50 — Ҳаракат ҳавфсизлиги учун. 11.20 — Сизни қизиқтирадиган китоблар. 12.05 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 12.40 — Спортлото. 12.55 — Сиз бунга қодирсиз. 13.45 — Хатларингиз асосида. 14.30 — Эрмитаж.. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Кўҳна қалъа соялари. Бадиий фильм, 5-серия. 15.55 — Инсон. Ер. Коинот. 16.40— Сиёсий шарҳловчи суҳбати. 17.10 — Ҳайвонот оламида. 18.10 — 9-студия. 19.15 —Калит. Бадиий фильм 1—2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 23.00 — Оқшом тароналари. Кўрсатув тугагач янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 11.10 — Концерт. 11.50 — Светофор. 12.50 — Кино оламида. 14.00 — Инсон ва қонун. 14.30 — Спорт кўрсатуви. 15.00 — Ибн Синонинг доришуносликка оид ишлари. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Дилдан куйлаб, ўйна кувнаб. 19.00 — Бугун — Бутуниттифоқ ихтирочи ва рационализаторлар куни 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёшлик. 20.30 — Ахборот 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ғўза парвариши илғорларига тенглашайлик 22.20 — Ойбек. Қутлуғ қон. Видеофильм, 6-қисм. 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

19.15 — Душанба кўрсатувлари.

29 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Здоровье. 12.15 — Тонгги почта. 12.50 — Фан ва техника. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 — Хирург Мишкиннинг кунлари. Бадиий фильм, 2-серия. 15.35 — Шаҳар ва одамлар. 16.05 — Ёшлар адреслари. 17.10 — Концерт. 17.30 — Буюк китоб бобларн. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильм. 19.45 — Цирк майдонида. 20.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05 — Фестиваллар... Конкурслар... Концертлар... 23.10 — Поэзия кечаси

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Қўшиқларда қиз қалби. 11.35 — Шахмат мактаби. 12.05 — Қувноқ стартлар. 13.05 — Эртага — премьера. 14.10 — Бу сирли олам. 15.00 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 15.35 — Ёшлик. 16.45 — Тошкент экскурсия ва саёҳатлар бюроси таклиф этади. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ўйлаб топ? — 19.00 — Табиатга муҳаббат. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Назм ва наво. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва навонинг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Ойбек. Қутлуғ қон. Видеофильм, 7-қисм. 22.55 — Фильм-концерт.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Фойдали битим. Бадиий фильм 4-серия. 11.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 11.40 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 12.10 — Спортлото. 12.25 — Ғолиблар. 13.40 — Баскетбол бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви. 14.25 — Қуёш омборхонаси. 15.10 — Дунё воқеалари. 15.25—Ҳужжатли фильм. 16.25 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 17.25 — Мультфильм. 17.55 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 18.25 — Жаҳон халқларининг ижоди. 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Рус кишилари. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Рус кишилари. Фильм-спектаклнинг давоми. 23.00 — Елканли спорт бўйича СССР кубоги. 23.10 — Концерт. 23.55—Ҳужжатли фильмлар. Кўрсатув тугагач янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

I.

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Сўз кетидан сўз келар. 10.35 — Санъатимиз намояндалари. 12.00 — Мусаффо булоқ. Бадиий фильм. 13.05 — Спорт кўрсатуви. 13.35 — Ҳар доим бўлсин қуёш! 18.20 — Мультфильм. 18.40 — До-ре-ми-фасоль. 19.10—Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Пахтакорларнинг шу кунги муҳим вазифалари. 20.00— Абдулҳақ Абдуллаев портретлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Озарбайжон ва Арманистон ССР халқ артисти Зайнаб Хонларова концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Зайнаб Хонларова концертининг давоми.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими Давлат комитети

2-ТОШКЕНТ ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ БАЗАСИДАГИ

149-шаҳар ҳунар-техника билим юрти 1980—81 ўқув йили учун ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: мўйнадўз-бичиқчи, тикувчи-мотористка, бичиқчи (чарм пойафзаллар ишлаб чиқариш бўйича), **техника контроли бўлими контролёри, пойафзал бошлиғини тайёрловчи, тикув машиналарининг ремонти бўйича слесарь, электр ускуналарига хизмат кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш бўйича электромонтёр, якка пойафзал тикиш бўйича пойафзалчи.**

Ўқиш муддати ўрта маълумотлилар учун бир йил, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун эса 2 йил.

Билим юрти қошида ишчи-ёшлар мактаби мавжуд.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўрта маълумотлилар ҳар ойда 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланади, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар эса давлат таъминотида бўлади (кунига 3 маҳал овқат, кийим-бош).

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамма ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Билим юрти қошида вокаль-чолғу, бичиш ва тикиш, тўқиш, кино-фото тўгараклари ишлайди.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, турар жойидан справка, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

Ҳужжатлар якшанба кунидан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Домбробод массиви, Наққошлик кўчаси, 199-уй (16-троллейбус, 84-автобус нинг «Домбробод» массиви» бекати, метронинг «Собир Раҳимов» станцияси). Телефон: 76-77-45.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети Оҳангарон район ижроия комитетининг раиси А. К. Қосимовга онаси

Бумайрам ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.